

فصل پنجم:

سرفصل و تعاریف حساب ها

مقدمه:

۱- اهداف و اصول کلی

1-1 هدف از این مقدمه توضیح قسمتهای مختلف بخش حسابهای مالی، نحوه استفاده از حسابهای تدوین شده و بیان ارتباط آنها با یکدیگر می باشد.

1-2 به طور کلی هدف از سرفصل حسابها، ایجاد امکان طبقه بندی و تفکیک حسابها به منظور جمع آوری و کنترل اطلاعات و ارقام مالی و تهیه و ارائه گزارشات و اعمال کنترلهای داخلی و تبیین نتایج فعالیتهای شهرداری و سازمانهای آن می باشد.

1-3 در طرح حسابها کوشش به عمل آمده تا نظام پیشنهادی دارای خصوصیات زیر باشد:

الف - سادگی و سهولت استفاده

ب - جامعیت

ج - انعطاف پذیری

2- ساخت حسابها:

2-1 در حسابهای پیشنهادی، طبقه بندی حسابها با استفاده از کدگذاری براساس استانداردهای حسابداری صورت گرفته است.

اصول کلی رعایت شده در روش شماره گذاری به صورت زیر می باشد:

گروه حساب	حساب کل	حساب معین
یک رقم	دو رقم	سه رقم

ضمناً تعداد ارقام حسابهای تفضیلی با توجه به نیاز شهرداریها تعیین می گردد.

2-2 طبقه بندی کلی حسابها:

رقم اول حسابها (گروه) کلی ترین طبقه بندی حساب است که دربرگیرنده تعدادی حساب کل بوده که به شرح جدول زیر تعریف می شوند:

تعریف	شماره	عنوان
گروه حساب	1	دارایی های جاری
گروه حساب	2	دارایی های غیر جاری
گروه حساب	3	بدهی های جاری
گروه حساب	4	بدهی های غیر جاری
گروه حساب	5	ارزش ویژه
گروه حساب	6	حسابهای فی مابین مرکزومناطق
گروه حساب	7	درآمدها
گروه حساب	8	هزینه ها
گروه حساب	9	حسابهای انتظامی وسایر حسابها

حسابهای ترازنامه ای شهرداری در سطح کل و معین

کد کل	حساب کل	کد معین	حساب معین
111	موجودیهای نقد و بانک	111001	موجودی صندوق
		111002	موجودی نزد بانکها
		111003	موجودی تنخواه گردانها
121	سپردهها و سرمایه گذاریهای کوتاه مدت	121001	سرمایه گذاری کوتاه مدت در شرکتهای
		121002	سپرده های سرمایه گذاری کوتاه مدت
122	ذخیره کاهش ارزش سرمایه گذاریهای کوتاه مدت	122001	ذخیره کاهش ارزش سرمایه گذاریهای کوتاه مدت
131	حسابها و اسناد دریافتی عملیاتی	131001	حسابهای دریافتی (یا بدهکاران)
		131002	اسناد دریافتی
		131003	علی الحسابها
۱۴۱	اسناد دریافتی برگشت شده	۱۴۱۰۰۱	اسناد دریافتی برگشتی
۱۵۱	سایر حسابها و اسناد دریافتی	۱۵۱۰۰۱	سپرده های دریافتی شرکت در مزایده
		۱۵۱۰۰۲	سپرده های دریافتی شرکت در مناقصه
		۱۵۱۰۰۳	سپرده های دریافتی حسن اجرای تعهدات
		۱۵۱۰۰۴	سپرده های دریافتی حسن انجام کار
		۱۵۱۰۰۵	علی الحساب حقوق
		۱۵۱۰۰۶	وام و مساعده کارکنان

کد کل	حساب کل	کد معین	حساب معین
		۱۵۱۰۰۷	سود سهام دریافتی
		۱۵۱۰۰۸	سپرده نزد صندوق دادگستری
		۱۵۱۰۰۹	سپرده ضمانتنامه های بانکی
		۱۵۱۰۱۰	عوارض بر ارزش افزوده پرداختی
		۱۵۱۰۱۱	مالیات بر ارزش افزوده پرداختی
۱۶۱	ذخیره مطالبات مشکوک الوصول	۱۶۱۰۰۱	ذخیره مطالبات مشکوک الوصول
۱۷۱	موجودیها	۱۷۱۰۰۱	موجودی قطعات، لوازم یدکی وسایط نقلیه و ماشینآلات
		۱۷۱۰۰۲	موجودی مصالح ساختمانی وتاسیساتی
		۱۷۱۰۰۳	دارائیهای ثابت نزد انبار
۱۷۲	ذخیره کاهش ارزش موجودیها	۱۷۲۰۰۱	ذخیره کاهش ارزش موجودیها
۱۸۱	سفارشات و پیش پرداختها	۱۸۱۰۰۱	پیش پرداخت اجاره
		۱۸۱۰۰۲	پیش پرداخت بیمه
		۱۸۱۰۰۳	سایر پیش پرداختهای جاری
		۱۸۱۰۰۴	سفارشات در راه
۲۱۱	اموال، ماشین آلات و تجهیزات	۲۱۱۰۰۱	زمین
		۲۱۱۰۰۲	مستحدثات زمین
		۲۱۱۰۰۳	ساختمان

کد کل	حساب کل	کد معین	حساب معین
		۲۱۱۰۰۴	تاسیسات
		۲۱۱۰۰۵	ماشین آلات و تجهیزات
		۲۱۱۰۰۶	ابزار و لوازم فنی و پشتیبانی
		۲۱۱۰۰۷	وسائط نقلیه
		۲۱۱۰۰۸	اثاثه و منصوبات
		۲۱۱۰۰۹	پیشپرداختهای سرمایه‌ای
۲۲۱	استهلاک انباشته اموال، ماشین آلات و تجهیزات	۲۲۱۰۰۲	استهلاک انباشته مستحقات زمین
		۲۲۱۰۰۳	استهلاک انباشته ساختمان
		۲۲۱۰۰۴	استهلاک انباشته تاسیسات
		۲۲۱۰۰۵	استهلاک انباشته ماشین آلات و تجهیزات
		۲۲۱۰۰۶	استهلاک انباشته ابزار و لوازم فنی و پشتیبانی
		۲۲۱۰۰۷	استهلاک انباشته وسائط نقلیه
		۲۲۱۰۰۸	استهلاک انباشته اثاثه و منصوبات
		۲۳۱	پروژه در جریان تکمیل اختصاصی
۲۴۱	دارایی نامشهود	۲۴۱۰۰۱	حق الامتیازها (آب، برق، گاز و تلفن)
		۲۴۱۰۰۲	نرم افزارهای کامپیوتری
۲۵۱	سرمایه‌گذار بیهای بلندمدت	۲۵۱۰۰۱	سرمایه‌گذاری بلند مدت در شرکتها
		۲۵۱۰۰۲	سرمایه‌گذاری بلند مدت در سازمانهای وابسته

کد کل	حساب کل	کد معین	حساب معین
		۲۵۱۰۰۳	سرمایه گذاری در اوراق مشارکت
۲۶۱	ذخیره کاهش ارزش دائمی سرمایه گذاریهای بلند مدت	۲۶۱۰۰۱	ذخیره کاهش ارزش دائمی سرمایه گذاریهای بلند مدت
۲۷۱	سایر داراییها	۲۷۱۰۰۱	خارج انتقالی به سال یا دوره آتی
		۲۷۱۰۰۲	وجوه مسدود شده بانکی
		۲۷۱۰۰۳	داراییهای ثابت از رده خارج شده
		۲۷۱۰۰۴	هزینههای قبل از بهره برداری
		۲۷۱۰۰۵	هزینههای بهسازی در اموال استیجاری
		۲۷۱۰۰۶	حق تقدیمی برای برخورداری از انتفاع اموال موقوفه
		۲۷۱۰۰۷	حسابها و اسناد دریافتی بلند مدت
		۲۷۱۰۰۸	هزینه کارمزد سنوات آتی وامها
		۲۷۱۰۰۹	موجودی اراضی و املاک
۳۱۱	حسابها و اسناد پرداختنی عملیاتی	۳۱۱۰۰۱	حسابهای پرداختنی
		۳۱۱۰۰۲	اسناد پرداختنی
۳۲۱	سایر حسابها و اسناد پرداختنی	۳۲۱۰۰۱	مالیات بر ارزش افزوده دریافتی
		۳۲۱۰۰۲	عوارض بر ارزش افزوده دریافتی
		۳۲۱۰۰۳	سپرده های پرداختنی حسن اجرای تعهدات
		۳۲۱۰۰۴	سپرده های پرداختنی حسن انجام کار (
		۳۲۱۰۰۵	سپرده های پرداختنی شرکت در مزایده

کد کل	حساب کل	کد معین	حساب معین
		۳۲۱۰۰۶	سپرده های پرداختی شرکت در مناقصه
		۳۲۱۰۰۷	حقوق و دستمزد پرداختی
		۳۲۱۰۰۸	مالیات پرداختی (تکلیفی)
		۳۲۱۰۰۹	بیمه پرداختی
		۴۳۱۰۰۱	ذخیره هزینه های معوق
		۴۳۱۰۰۲	ذخیره آراء محکومیت قضایی
۳۳۱	پیش دریافتها	۳۳۱۰۰۱	پیش دریافت درآمد
۳۴۱	تسهیلات مالی دریافتی کوتاه مدت	۳۴۱۰۰۱	وامهای پرداختی کوتاه مدت
۴۱۱	حسابها و اسناد پرداختنی بلند مدت	۴۱۱۰۰۱	حسابهای پرداختی بلند مدت
		۴۱۱۰۰۲	اسناد پرداختی بلند مدت
۴۲۱	تسهیلات مالی دریافتی بلند مدت	۴۲۱۰۰۱	وامهای پرداختی بلند مدت
		۴۲۱۰۰۲	اوراق مشارکت پرداختی
۴۳۱	ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان	۴۳۱۰۰۱	ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان
۵۲۱	کمکهای اهدایی	۵۲۱۰۰۱	کمکهای اهدایی دولت و سازمانهای دولتی
۵۳۱	ارزیابی داراییها	۵۳۱۰۰۱	ارزیابی داراییها
۵۳۲	مازاد تجدید ارزیابی داراییهای ثابت	۵۳۲۰۰۱	مازاد تجدید ارزیابی داراییهای ثابت

کد کل	حساب کل	کد معین	حساب معین
۵۴۱	مازاد(کسری)درآمدبرهزینه جاری	۵۴۱۰۰۱	مازاد (کسری) درآمدبرهزینه جاری
۵۵۱	مازاد(کسری)درآمدبرهزینه سنواتی	۵۵۱۰۰۱	مازاد (کسری) درآمدبرهزینه سنواتی
		۵۵۱۰۰۲	تعدیلات سنواتی

در کلیه حسابها، همواره اولین رقم سمت چپ حساب کل نشان دهنده حساب گروه می باشد. در طبقه بندی حسابها، رقمهای 1 تا 6 حسابهای ترازنامه ای، رقمهای 7 و 8 حسابهای درآمد و هزینه و رقم 9 حسابهای آماری را تشکیل می دهند. حسابهای کل شامل کلیه حسابهایی است که بر مبنای آنها تراز آزمایشی و صورتهای مالی قابل تنظیم است. کد حسابهای کل سه رقمی است که از ترکیب شماره گروه حساب و شماره کل حساب بدست می آیند. بدین ترتیب رقم اول سمت چپ شماره هر حساب کل نشان دهنده گروه حساب می باشد و دو رقم بعدی حساب کل را نشان می دهد. هر حساب کل بر حسب مورد نیز یک یا چندین حساب معین را در برمیگیرد. حسابهای معین به منظور تفکیک حسابهای کل به حسابهای جزئی تر و به عبارت دیگر نشان دادن جزئیات حساب کل مورد استفاده قرار میگیرند. کد حساب معین یک حساب شش رقمی است که سه رقم اول آن نشان دهنده حساب کل و سه رقم بعدی حساب معین را نشان می دهد.

بطور کلی حسابها به دو نوع به شرح زیر طبقه بندی می شوند:

- حسابهای دائمی (ترازنامه ای): حسابهایی که مانده آنها از یک دوره مالی به سال مالی بعد منتقل میشوند. مانند حسابهای دارائی و بدهی
- حسابهای اسمی یا موقت: حسابهایی هستند که طی دوره مالی ایجاد و در پایان همان سال مالی بسته می شوند. مانند حساب درآمد و هزینه

3- اصول و ضوابط طرح حسابهای شهرداری:

حسابهای شهرداری براساس شناخت انجام یافته و مطالب مطرح شده در اصول و مبانی طرح حسابهای قیمت تمام شده خدمات و همچنین بر مبنای پیش بینی نیازهای آتی و گستردگی فعالیتهای شهرداری، طراحی گردیده اند. طراحی حسابهای شهرداری به نحوی بوده است که کلیه اطلاعات مورد نیاز مدیریت در رابطه با اطمینان از رعایت قوانین و مقررات و حسابداری مالی، از آنها قابل استخراج باشد و کلیه عملیات صدور اسناد حسابداری به صورت متمرکز در دواير مربوطه صورت پذیرد. ضمناً طراحی حسابهای درآمد و هزینه به نحوی است که صورت تفریغ بودجه شهرداریها قابل استخراج باشد.

تعاریف حسابها:

داراییها: عبارت است از حقوق نسبت به منافع اقتصادی آتی یا سایر دستیابی مشروع به آن منافع که در نتیجه معاملات یا رویدادهای گذشته به کنترل شهرداری درآمده است. تعریف دارائی مستلزم این امر است که دستیابی به منافع اقتصادی تحت کنترل شهرداری باشد.

تعریف	شماره	عنوان
گروه حساب	1	داراییهای جاری

دارایی جاری: آن دسته از دارایی هایی است که در جریان فعالیتهای جاری و معمولی شهرداری ایجاد می گردد و انتظار می رود ظرف یک سال از تاریخ ترازنامه یا یک چرخه عادی فعالیت های شهرداری هرکدام طولانی تر است به طور معقول تغییر نموده و نهایتاً به وجه نقد یا کالا یا خدمت قابل عرضه تبدیل شده، به فروش رسیده یا مصرف شود و یا به دارائی دیگری که نقد شدن آن قریب به یقین است تبدیل گردد. شرط طبقه بندی اینگونه داراییها احراز مالکیت و انطباق هدف مدیریت از تحصیل، نگهداری و یا تبدیل هریک از اقلام قابل ثبت با تعریف یاد شده است. گروه دارائیهای جاری به ترتیب سرعت تبدیل به وجه نقد از بالا به پایین طبقه بندی می شوند

نکته با اهمیت، اعمال نظارت و کنترل براین داراییها از سوی شهرداری می باشد بدین لحاظ دارئیهایی که جهت استفاده و بکارگیری مشروط شده باشد (ولو اینکه مشخصات داراییهای جاری را داشته باشد) به لحاظ عدم امکان استفاده بدون قید و شرط و بکارگیری روزمره در جریان فعالیتهای عادی، از این گروه خارج می گردد و تا زمان رفع موانع نباید در این گروه طبقه بندی شوند.

در خصوص داراییهای جاری هرگونه کاهش ارزش باید مورد توجه قرار گیرد و در صورت ضرورت، ذخیره مناسب برای جبران آن در نظر گرفته شود.

تعریف	شماره	عنوان
گروه حساب	2	داراییهای غیرجاری

دارائی غیر جاری: دارائی غیر جاری یا بلند مدت شامل کلیه دارائیهایی است که نمیتوان آنها را در دارئیهای جاری طبقه بندی و گزارش کرد و زمانی شناسائی می شود که:

- جریان منافع اقتصادی یا خدماتی آتی مرتبط با دارائی به درون شهرداری محتمل باشد.
- بهای تمام شده دارائی برای شهرداری، به گونه ای اتکاپذیرقابل اندازه گیری باشد.

داراییهای غیر جاری به شرح زیر طبقه بندی میگردد:

الف - دارائی ثابت مشهود

ب- دارایی نامشهود

ج- سرمایه گذاریهایی بلند مدت

د- سایر داراییها

الف - داراییهای ثابت مشهود: به دارایی اطلاق می گردد که به منظور استفاده در تولید یا عرضه کالا و خدمات، اجاره به دیگران یا برای مقاصد اداری توسط شهرداری

نگهداری می شود و انتظار می رود بیش از یک دوره مالی مورد استفاده قرارگیرد. این دارائیها از لحاظ استهلاک به سه دسته زیر تقسیم می گردد:

- داراییهای ثابت مشهود استهلاک نا پذیر: دارائی که دارای عمر مفید نامحدود بوده و در نتیجه استفاده و یا گذشت زمان از بین نمی رود. مانند زمین

- داراییهای ثابت مشهود استهلاک پذیر: آن دسته از داراییهای ثابت می باشند که عمر اقتصادی محدود داشته و در فرایند فعالیتهای شهرداری از طریق تخصیص

هزینه استهلاک آنان به محصولات و خدمات شهرداری سربار هزینه های عملیاتی می گردند. محوطه، تاسیسات و ساختمانهای شهرداری بخشی از این دارائیهاست که

دارای عمر مفید و محدود می باشد و زمین از دارائی هایی است که معمولاً عمر نامحدود دارد.

- داراییهای ثابت مشهود نقصان پذیر: این دارائیها بر اثر بهره برداری و استفاده از آن تحلیل یافته و به دارائیهای دیگری چون مواد یا کالا تبدیل می شود. مانند

معادن و منابع طبیعی

ب - دارائی نامشهود: به یک دارائی غیر پولی و فاقد ماهیت عینی اطلاق میشود که:

- به منظور استفاده در تولید یا عرضه کالا و خدمات، اجاره به دیگران یا برای مقاصد اداری توسط شهرداری نگهداری می شود.

- به قصد استفاده قطعی بیش از یک دوره مالی توسط شهرداری تحصیل شده باشد.

- قابل تشخیص باشد نظیر حقوق امتیاز آب، برق، تلفن، گاز، حقوق مولف....

ج - سرمایه گذار بیهای بلند مدت: سرمایه گذار بیهایی که به قصد استفاده مستمر و برای مدت طولانی نگهداری می شود.

د - سایر دارائی ها: این حساب شامل دارائیهایی است که منطقیاً در حساب دیگری نمی توانند قرار گیرند، نظیر حسابها و اسناد دریافتنی بلند مدت، وجوه مسدود شده بانکی، مخارج انتقالی به دوره های آتی و اموال و ماشین آلات و تجهیزات یا زمینی که در روال عادی عملیات شهرداری مورد استفاده قرار نمی گیرند (نظیر زمینی که برای توسعه آتی شهرداری تحصیل شده که تا زمان استفاده و بکار گیری در این طبقه منظور می شود).

داراییها در هنگام تحصیل به قیمت تمام شده در دفاتر ثبت می گردد. بهای تمام شده دارایی مجموعه مخارج معقول و ضروری است که برای تحصیل و آماده سازی دارایی برای بهره برداری لازم می باشد.

در صورت اتخاذ تجدید ارزیابی دارائیها با الگو گرفتن از قوانین و مقررات یا استانداردهای حسابداری دارائیها باید به مبلغ تجدید ارزیابی یعنی ارزش منصفانه دارائی در تاریخ ارزیابی پس از کسر استهلاک انباشته مبتنی بر مبلغ تجدید ارزیابی، نمایش داده شود

- بهای تمام شده داراییها:

شامل مجموعه بهای خرید و هزینه های ساخت، کمیسیون خرید، هزینه های ثابتی نقل و انتقال مالکیت، حقوق گمرکی و عوارض دولتی، هزینه های بارگیری، حمل و نقل، نصب، راه اندازی و هزینه های دوره بهره برداری آزمایشی و تمام مخارج ضروری و عادی که صرف می گردد تا دارایی در وضعیت و موقعیت آماده برای استفاده در عملیات شهرداری قرار گیرد، می باشد.

- مخارج بعد از تحصیل دارائیها:

۱- مخارج غیر مستمر: تعمیرات اساسی و بهسازی که به افزایش قابل ملاحظه ظرفیت و یا عمر اقتصادی دارایی یا بهبود اساسی در کیفیت تولید منجر می گردد در صورتیکه مبلغ آن با اهمیت باشد، بحساب دارایی منظور و طی عمر مفید مستهلک می شود.

۲- مخارج مستمر: تعمیرات عادی که منافع حاصل از خدمات و استفاده از دارایی ثابت را افزایش نمی دهد و برای حفظ و نگهداری دارایی در وضعیت موجود انجام می شود ولو آنکه رقم با اهمیتی باشد در دوره وقوع به حساب هزینه های عملیاتی ثبت می گردد.

- سود یا زیان حاصل از فروش دارائیه‌ها معادل خالص ارزش فروش (قیمت فروش منهای هزینه‌های فروش) منهای ارزش دفتری به حساب درآمد یا هزینه منظور و در صورت کنار گذاری و یا مسلوب‌المنفعه شدن دارائی معادل ارزش دفتری آن به حساب هزینه منظور می‌گردد.
با توجه به توضیحات اشاره شده حسابهای کل دارائیه‌ها به شرح زیر تعریف می‌گردد:

عنوان	شماره	تعریف
موجودیهای نقد و بانک	111	حساب کل
دارایی‌های جاری	1	گروه حساب

موجودی نقد و بانک:

موجودی صندوق، موجودی نزد بانکها، موجودی تنخواه گردانها، مسکوکات (طلا و نقره)، موجودیهای ارزی، اوراق بهادار و سپرده‌های سرمایه‌گذاری کوتاه مدت که محدودیتی برای مصرف آن وجود نداشته باشد (سپرده‌های دیداری) در این دسته طبقه بندی میشود.

زمان و نحوه ثبت: با دریافت یا پرداخت براساس اسناد تهیه شده و روشهای مورد عمل حسب مورد در این حساب منعکس و حسابهای معین آن متأثر می‌گردند.
وجوه نقد و مانده حسابهای بانکی که اعمال محدودیت در مصرف آنها مانع از استفاده این اقلام برای عملیات جاری شود در این سرفصل طبقه‌بندی نمی‌گردد و حسب مورد در سایر دارائیه‌ها شناسائی و طبقه‌بندی می‌شود نظیر سپرده‌های مسدود شده بانکی.

تنخواه گردان: عبارت است از مبلغی که بر اساس مفاد این دستورالعمل و با مجوزهای شورای اسلامی شهر از محل درآمدهای سالانه شهرداری برای پرداخت هزینه‌های ضروری، فوری و یا اضطراری شهرداری به صورت یکجا در نظر گرفته و اجازه استفاده از آن را در اختیار ذیحسابان شهرداری و یا قائم مقام‌های آنان (موضوع ماده 79 قانون شهرداری) قرار می‌دهند تا توسط آنها و با حفظ مسئولیت و در حد سهمیه‌های تعیین شده در اختیار کارپردازان، سرپرستان پروژه‌های عادی و یا حوادث غیر مترقبه و امور اضطراری که مجاز به دریافت تنخواه هستند قرار گیرد .

موجودی نزد تنخواه گردانها در طی دوره مالی تحت این سرفصل شناسائی و ثبت می‌شود، لیکن به لحاظ تسویه با اقلام هزینه‌ای و یا سرمایه‌ای باقیمانده این حساب در پایان سال مالی صفر خواهد شد.

عنوان	شماره	تعریف
سپرده‌ها و سرمایه‌گذاریهای کوتاه مدت	۱۲۱	حساب کل
دارایی‌های جاری	۱	گروه حساب

سپرده‌های سرمایه‌گذاری کوتاه مدت:

وجوهی است که با هدف کسب سود تحت عنوان سپرده نزد بانکها و سایر مؤسسات تودیع گردیده و ظرف سال جاری و یا حداکثر تا پایان سال بعد قابل وصول باشد. هرگونه شرطی که برای استفاده از سپرده وجود داشته باشد مانع از طبقه‌بندی آن در این گروه خواهد شد (نظیر سپرده‌های تودیع شده در صندوق دادگستری یا سازمان تأمین اجتماعی که تا صدور رأی و یا حل اختلاف قابل وصول نیست). اینگونه سپرده‌ها حسب مورد در سایر حسابهای دریافتنی یا سایر داراییها طبقه‌بندی می‌شود.

سرمایه‌گذاری کوتاه مدت (جاری): آن گروه از سرمایه‌گذاریها که بسهولت قابل فروش و بازیافت می‌باشند و میتوان آنها را بدون اینکه خللی در مناسبات واحد سرمایه‌گذار با واحدهای سرمایه‌پذیر پدیدار شود یا آسیبی به کارائی عملیاتی واحد سرمایه‌گذار وارد آید، به فروش رساند و بازیافت کرد و معمولاً به قصد نگهداری برای مدتی بیش از یکسال تحصیل نشده‌اند، سرمایه‌گذاری کوتاه مدت محسوب و جزء دارائیهای جاری طبقه بندی میشوند (به عنوان مثال خرید سهام، اوراق قرضه سایر واحدهای تجاری، اوراق قرضه دولتی و یا سپرده سرمایه‌گذاریهای کوتاه مدت در بانکها)

تعریف	شماره	عنوان
حساب کل	122	ذخیره کاهش ارزش سرمایه گذاریهای کوتاه مدت
گروه حساب	1	داراییهای جاری

ذخیره کاهش ارزش سرمایه گذاریهای کوتاه مدت:

چنانچه خالص ارزش فروش سرمایه گذاریهای کوتاه مدت کمتر از بهای تمام شده آن باشد باید کاهش ارزش سرمایه گذاری شناسایی گردد. معمولا این تفاوت به بدهکار حساب هزینه کاهش ارزش سرمایه گذاریها و بستانکار حساب ذخیره کاهش ارزش سرمایه گذاریها منظور می شود. حساب ذخیره کاهنده حساب سرمایه گذاریها می باشد.

تعریف	شماره	عنوان
حساب کل	131	حسابها و اسناد دریافتنی
گروه حساب	1	داراییهای جاری

حسابهای دریافتنی (یا بدهکاران): مجموعه مطالبات شهرداری از اشخاص حقیقی یا حقوقی است که بر اثر ارائه خدمات به آنان ایجاد شده واز آنان بابت صورت حسابهای صادره و قبوض مودیان اسناد معتبری به شهرداری تحویل نشده باشد. بدین لحاظ سایر حسابهای دریافتنی که در رابطه با عملیات عادی شهرداری نبوده است نباید در این سرفصل طبقه بندی شود.

زمان ونحوه ثبت: پس از ارائه خدمات به مؤدیان براساس صورت حسابها و قبوض صادره و روشهای مورد عمل، حسب مورد در این حساب منعکس و حسابهای معین آن متأثر می گردند.

در صورت احتمال سوخت این دسته از مطالبات، شهرداری می تواند براساس گزارشات کارشناسی ذخیره مطالبات شناسائی و در این سرفصل ثبت نماید.

اسناد دریافتی عملیاتی: اوراق بهادار یا چکهایی است که بابت مطالبات حاصل از فعالیتهای شهرداری از اشخاص حقیقی یا حقوقی به نفع شهرداری اخذ و سررسید وصول آنها در سال جاری و یا حداکثر تا یکسال پس از تاریخ ترازنامه باشد در این حساب ثبت می شوند.

این اسناد به تفکیک تاریخ سررسید طبقه بندی می گردند و اسناد واخواست شده قابلیت ثبت مجدد در این حساب را نخواهند داشت.

اسناد دریافتی که وصول آنها در تاریخ سررسید مشروط به ایفای تعهد توسط شهرداری باشد در این سرفصل طبقه بندی نمی گردد و حسب مورد در سایر داراییها یا حسابهای انتظامی شناسائی و ثبت می شود.

زمان ونحوه ثبت: پس از ارائه خدمات به مؤدیان براساس صورت حسابها، قبوض صادره واسناد دریافتی، حسب مورد در این حساب منعکس و حسابهای معین آن متأثر می گردند.

علی الحسابها: عبارت است از پرداختی که بمنظور ادای قسمتی از تعهدات مربوط به فعالیتهای اصلی شهرداری (پیمانکاران و فروشندگان) صورت می گیرد.

توضیحات کامل تر در خصوص علی الحسابها در دستورالعمل دریافت پرداخت (صفحه... دستورالعمل) ارائه شده است.

تعریف	شماره	عنوان
حساب کل	151	اسناد دریافتی برگشتی
گروه حساب	1	داراییهای جاری

اسناد دریافتنی برگشتی:

کلیه اسناد و چکهای برگشتی از بانک در این سرفصل حساب طبقه بندی می گردند.

زمان ونحوه ثبت: اسناد و چکهای واگذار شده به بانک که برگشت شده باشند به بدهکار این حساب و بستانکار حساب اسناد دریافتنی منظور می گردد.

گردش این حساب نشان دهنده میزان اسناد و چکهای وصول نشده و برگشتی از بانک می باشد. توضیح اینکه اسناد و چکهای واگذار شده به بانک که برگشت شده باشند به بدهکار این حساب و بستانکار حساب اسناد دریافتنی منظور می گردد.

تعریف	شماره	عنوان
حساب کل	161	سایر حسابها و اسناد دریافتنی
گروه حساب	1	دارایی های جاری

سایر حسابها و اسناد دریافتنی: بدهی اشخاص حقیقی یا حقوقی به شهرداری که در رابطه با عملیات اصلی ایجاد نشده و در مقابل اینگونه مطالبات اسناد معتبر تجاری اخذ شده یا نشده است و انتظار می رود طی سال جاری و یا حداکثر ظرف مدت یک سال از تاریخ ترازنامه وصول شود، در این طبقه ثبت می گردد از قبیل:

سپرده های دریافتنی (شرکت در مزایده و مناقصه، اجرای تعهدات و انجام کار)

علی الحساب حقوق: مبالغی که شهرداریها در زمان کمبود نقدینگی بابت حقوق به صورت علی الحساب به پرسنل پرداخت می نمایند در این سرفصل طبقه بندی می شود.

وام و مساعده کارکنان: شامل مبالغی است که بابت وام و مساعده به پرسنل پرداخت می گردد.

سود سهام دریافتنی: عبارتست از درآمد سود سهامی که هنوز دریافت نشده است.

مالیات بر ارزش افزوده پرداختی: کلیه پرداختهایی که شهرداری در زمان خرید کالا و خدمات و انجام فعالیتهای عمرانی تحت عنوان مالیات (و عوارض) بر ارزش افزوده به فروشندگان کالا و خدمات و پیمانکاران به استناد فاکتورها و صورت وضعیت های صادره انجام می دهد در این سرفصل طبقه بندی می گردد. زمان ونحوه ثبت حساب فوق در دستورالعمل حسابداری مالیات بر ارزش افزوده تشریح شده است در صورت احتمال سوخت این دسته از مطالبات، شهرداری می تواند براساس گزارشات کارشناسی ذخیره مطالبات شناسائی و ثبت نماید.

تعریف	شماره	عنوان
حساب کل	171	ذخیره مطالبات مشکوک الوصول
گروه حساب	1	دارایی های جاری

ذخیره مطالبات مشکوک الوصول:

معمولا براساس تجربیات گذشته درصدی از مطالبات شهرداری وصول نمی گردد، دراین صورت برای بدهکاران مربوطه ذخیره ای ازاین بابت برآورد خواهدشد که به آن ذخیره مطالبات مشکوک الوصول گفته می شود و باعث کاهش مانده حسابهای دریافتنی درپایان دوره مالی می گردد. این حساب مربوط به اقلامی از حسابهای دریافتنی است که دارای مانده راکد و سنواتی و یا مشکوک الوصول بوده و لازم است براساس گزارش کارشناسی تهیه شده توسط واحدهای ذیربط، شناسایی و ثبت گردند. شناسایی هزینه مطالبات مشکوک الوصول بر اساس یکی از روشهای برآورد مطالبات م.م و با در نظر گرفتن مانده ذخیره مطالبات مشکوک الوصول ابتدای دوره صورت می گیرد .

عنوان	شماره	تعریف
موجودیهای مواد و کالا	181	حساب کل
داراییهای جاری	1	گروه حساب

چنانچه تمام یا قسمتی از مطالبات مذکور سوخت شود مبالغ سوخت شده در بدهکار حساب فوق وبستانکار حسابها و اسناد دریافتنی واسنادنکول شده حسب مورد ثبت می گردد

این حساب برای رعایت اصول محافظه کاری (احتیاط) و تطابق د رآمدها و هزینه ها ایجاد شده و بیانگر آن قسمت از مطالبات شهرداریهاست که وصول آن باعدم اطمینان روبرو می باشد.

موجودی مواد و کالا:

موجودی مواد و کالا به دارائیهای مشهودی اطلاق میشود که :

- الف - برای فروش در روال عادی عملیات ، نگاهداری میگردد (موجودی کالای ساخته شده)
- ب- بمنظور ساخت محصول در فرایند تولید قرار دارد و هنوز این فرایند را کاملاً طی نکرده است (موجوی کالای در جریان ساخت)
- ج- بمنظور ساخت محصول خریداری شده و نگاهداری میشود و هنوز وارد فرایند تولید نشده است (موجودی مواد اولیه)
- د- بمنظور استفاده اداری و یا ارائه خدمات خریداری و نگاهداری میشود و هنوز به مصرف نرسیده است.

موجودی‌های مواد و کالا باید بر مبنای بهای تمام شده و خالص ارزش فروش تک‌تک اقلام یا گروه‌های اقلام مشابه، اندازه‌گیری شود. بهای خرید پس از کسر کلیه تخفیفات بعلاوه کلیه هزینه‌های تحصیل نظیر حق‌العمل، کرایه حمل و حقوق گمرکی می‌باشد و کلیه هزینه‌هایی که برای تغییر شکل و تبدیل آن صرف شده باشد جزئی از بهای تمام شده محسوب می‌گردد.

موجودی مواد و کالای راکد، اسقاط و ناباب تحت عنوان موجودی انبار اسقاط در سرفصل سایر دارائیه‌ها ثبت و شناسایی شده و در این سرفصل طبقه بندی نمی‌گردد. اقلام عمده موجودیها در شهرداری به شرح زیر می‌باشند:

موجودی قطعات، لوازم یدکی وسایط نقلیه و ماشین‌آلات: لوازمی که برای تعمیر و نگهداری و پشتیبانی و یا هنگام مصرف در ترکیب دارائیه‌های مذکور با معیار مدت زمان مصرف کمتر از یک سال مصرف می‌گردند در این سرفصل طبقه‌بندی می‌گردند.

موجودی مصالح ساختمانی و تاسیساتی: موادومصالحی که برای ساخت، ایجاد، تعمیر، نگهداری و یا هنگام مصرف در ترکیب دارائیه‌های ثابت مربوطه مصرف می‌شوند در این سرفصل طبقه‌بندی می‌گردند.

دارائیه‌های ثابت نزد انبار: دارائیه‌های ثابتی است که شهرداری جهت استفاده در فعالیتهای خود خریداری نموده اما هنوز در انبار نگهداری می‌شود. این دارائیه‌ها تا زمان استفاده، در این حساب ثبت شده و در پایان سال تحت سرفصل دارائیه‌های ثابت مشهود (یادداشت ۱۰ صورت‌های مالی) افشا می‌شود. ضمناً نحوه برخورد با کالاهایی که به صورت مستقیم و بدون گردش در انبار مصرف می‌شوند در سرفصل هزینه‌ها توضیح داده شده است.

تعریف	شماره	عنوان
حساب کل	182	ذخیره کاهش ارزش موجودیها
گروه حساب	1	دارایی‌های جاری

ذخیره کاهش ارزش موجودیها:

چنانچه خالص ارزش فروش موجودیها کمتر از بهای تمام شده آن باشد باید کاهش ارزش موجودی شناسایی گردد. معمولا این تفاوت به بدهکار حساب هزینه کاهش ارزش موجودیها و بستانکار حساب ذخیره کاهش ارزش موجودیها منظور می شود. حساب ذخیره حسابی کاهنده است که حساب موجودیهای مواد و کالا را کاهش می دهد.

عنوان	شماره	تعریف
سفارشات و پیش پرداختها	191	حساب کل
داراییهای جاری	1	گروه حساب

پیش پرداخت: پیش پرداخت عبارت است از پرداختی که از محل اعتبارات مربوط بر اساس احکام و قراردادها طبق مقررات پیش از انجام تعهد صورت میگیرد.

عنوان	شماره	تعریف
اموال، ماشین آلات و تجهیزات	211	حساب کل
داراییهای غیر جاری	2	گروه حساب

اقلام تشکیل دهنده اموال، ماشین آلات و تجهیزات به شرح ذیل می باشد:

۱- زمین	۲- مستحقات زمین	۳- ساختمان	۴- تاسیسات
۵- ماشین آلات و تجهیزات	۶- ابزار و لوازم فنی و پشتیبانی	۷- وسائط نقلیه	۸- اثاثه و منصوبات

زمین: دارایی ثابتی است که در تملک شهرداری بوده و بر روی آن اقدام به ساخت و ایجاد داراییهای دیگری نظیر ساختمان و تاسیسات شده یا قصد به انجام آن است و در فرآیند عملیات اقتصادی، اداری و خدماتی شهرداری مورد استفاده قرار می گیرد. زمین تحصیل شده برای توسعه بعدی شهرداری و یا زمینهایی که مازاد بر نیاز (بلااستفاده) می باشند در سرفصل سایر داراییها (تا زمان بکارگیری) ثبت می شود. زمین در مفهوم عمومی آن دارایی ثابت با عمر نامحدود بوده و بدین لحاظ برای آن استهلاکی در نظر گرفته نمی شود.

زمینهایی که بصورت موقوفه هستند ممکن است دارای شرایط ذیل باشند:

الف) وقف توسط اشخاص حقیقی و یا حقوقی به شرط ایجاد دارایی انجام می شود (اجازه حق استفاده از اموال موقوفه) که در این صورت به جهت محتوا و واقعیت های اقتصادی و نه صرفاً شکل قانونی آن توسط شهرداری براساس بهاء کارشناسی در سایر دارائیها ثبت می شود.

ب) ممکن است تحصیل دارائی موقوفه توسط اداره اوقاف در قبال دریافت بهاء دارائی مزبور و انتقال مالکیت آن بنام شهرداری صورت پذیرد که در این صورت مبلغ پرداختی به بهاء تمام شده دارائی منظور خواهد شد. در صورتیکه بدون دریافت مابه ازاء ریالی، واگذاری صورت پذیرد بهاء اینگونه از دارائیها به بهاء کارشناسی در حسابها ثبت خواهد شد.

توضیح: تمام مخارج تحصیل زمین و آماده سازی برای استفاده نظیر بهای خرید، هزینه دلالی، مالیات، هزینه های تسطیح، خاکریزی و خاکبرداری تهیه نقشه توپوگرافی، هزینه برچیدن تاسیسات و ساختمانهایی که در زمین وجود داشته و مورد نیاز نیست و... در بهای تمام شده زمین منعکس می شود و مبلغ حاصل از فروش ضایعات نیز مستقیماً از بهای تمام شده کسر می گردد.

مستحقات زمین: عبارتند از دارئیهایی که جهت حفاظت و محصور کردن زمین، و یا ایجاد محوطه جهت استفاده بهینه از تاسیسات و ساختمان ها، ایجاد فضای سبز، تسهیل در رفت و آمد محوطه در تصرف (شامل جاده و راههای عمومی نمی گردد) می باشند. موارد عمده ای که در این گروه طبقه بندی می شوند شامل نرده و دیوار اطراف زمین و تاسیسات، آسفالت محوطه، فضای سبز (دارای عمر طولانی) پیاده رو سازی، جاده های دسترسی تحت تملک شهرداری، احداث پارکینگ و... می باشد. بدیهی است راهها و حصارکشی در اطراف ساختمانهای داخلی نظیر منازل مسکونی جزئی از سرفصل مستحقات مربوطه می باشد. بهای تمام شده این گروه از دارایی ها طی عمر مفید آنها مستهلک میگردد.

ساختمان: دارایی ثابتی است که از دیوارهای اطراف و سقف تشکیل و در آن از مصالح ساختمانی نظیر آجر، سیمان، آهن آلات و غیره استفاده شده باشد به نحوی که از آن بتوان به صورت پوششی جهت نگهداری ماشین آلات، تاسیسات، مواد اولیه و یا انجام امور مربوط به تولید، خدمات، تعمیر، سکونت و یا هرگونه فعالیت دیگری که با موضوع شهرداری مرتبط باشد استفاده نمود و به لحاظ عمر مفید اقتصادی دارای منافع آتی باشد. آلاچیق یا سقفهای چوبی که در عرف، ساختمان تلقی نمی شود مشمول این طبقه نمی شوند. ساختمانهایی که به قصد سرمایه گذاری جهت کسب منافع آتی و یا بمنظور استفاده در پروژه های عمرانی در تملک شهرداری قرار دارد در سرفصل سایر دارئیها، و سایر ساختمانهایی که در تملک شهرداری است در سرفصل دارئیهای ثابت مشهود طبقه بندی و ثبت و میشوند.

آن دسته از ساختمانها که در جریان ساخت بوده، تا تکمیل و تحویل به قسمتی که از آن بهره برداری خواهد نمود تحت سرفصل دارئیها یا پروژه های در جریان تکمیل طبقه بندی شده و بهای تمام شده آن پس از تکمیل و تحویل موقت به این حساب منتقل شده و براساس برآوردهای فنی و یا جداول استهلاک منضم به قانون مالیات یا قوانین خاص در طی عمر مفید برآوردی آن مستهلک می شود.

در مواردی که امکان تفکیک هزینه های تأسیساتی موجود در ساختمان وجود دارد بهتر است بهای تمام شده تأسیسات ساختمان در سرفصل جداگانه طبقه بندی شود. کلیه منصوباتی که در داخل ساختمان نصب می گردد و قابلیت جابجائی و تغییر محل را ندارد نظیر کمد دیواری، پارتیشن، کابینت و... به بهای تمام شده ساختمان اضافه می گردد.

تأسیسات: به دارئیهایی اطلاق می شوند که جهت انجام خدمات جنبی فعالیت‌های شهرداری و یا تسهیل آن ایجاد می گردد، اعم از اینکه با قوه محرکه فعالیت نمایند یا بدون آن مانند دستگاههای مولد برق، موتور پمپهای آب، دستگاههای ایجاد گرمایش و سرمایش (شواژ) و غیره. گرچه عدم وجود این نوع دارئیها ممکن است منجر به مختل شدن عملیات شوند ولی در هر حال به طور مستقیم در فعالیت شهرداری نقشی ندارند.

ماشین آلات تولیدی: هرگونه دارایی اعم از اینکه خود دارای قوه محرکه باشد و یا با نیروی انسانی و یا با وصل شدن هرگونه مولد قوه محرکه کار کند و به صورت مستقیم در تولید محصولات یا ساخت سایر دارئیهای شهرداری مؤثر و مورد استفاده باشد تحت عنوان ماشین آلات تولیدی طبقه‌بندی می‌شوند.

ماشین آلات عمرانی و خدماتی: هر وسیله چرخ‌داری که توسط قوه محرکه‌ای که بر روی آن نصب شده قابل حرکت باشد و از آن جهت انجام پروژه های عمرانی، حمل بار و اطفاء حریق استفاده شود تحت عنوان ماشین آلات عمرانی و خدماتی طبقه‌بندی می‌شوند مانند: لودر، بلدوزر، غلطک، گریدر، کامیون، تانکر، اتوبوس شهری، مینی‌بوس و ماشین آتش‌نشانی و غیره.

ابزار و لوازم فنی و پشتیبانی: ابزار و لوازمی که برای نگهداری، تعمیر و راه‌اندازی سایر دارئیها بکار گرفته می‌شوند به اصطلاح ابزار و لوازم فنی نامیده می‌شوند ابزار و لوازم فنی که عمر مفید آنان عملاً به حد کافی طولانی نیست و یا بلحاظ مبلغی با اهمیت نمی‌باشند بر مبنای آیین نامه تفکیک هزینه های جاری و سرمایه ای شهرداری در سرفصل هزینه‌های عملیاتی در سال بکارگیری منظور می‌شوند.

وسائط نقلیه: هر وسیله چرخ‌دار سبکی که توسط قوه محرکه‌ای که بر روی آن نصب شده قابل حرکت باشد و از آن جهت انجام امور اداری و ستادی استفاده شود تحت عنوان وسائط نقلیه طبقه‌بندی می‌شوند مانند وانت، ماشین سواری، موتور سیکلت، اتوبوس، مینی بوس و غیره.

اثاثه و منصوبات: عبارت است از دارئیهایی که جزء وسایل ضروری و تسهیلاتی در انجام امور اداری، خدمات دفتری و عمومی می‌باشد. وسایل و تجهیزات شبکه ارتباطات کامپیوتری، چاپگرها و... به لحاظ ماهیت و نقش آنها در فعالیت‌های اداری تحت این سرفصل طبقه‌بندی می‌شود.

پیش پرداختهای سرمایه‌ای: کلیه پرداختهایی که شهرداری برای تحصیل دارئیهای ثابت و سرمایه‌ای و اجرای پروژه های عمرانی قبل از تصرف آنها انجام می‌دهد تا زمان انتقال مالکیت دارایی مشخص در این سرفصل طبقه‌بندی می‌گردد از قبیل پیش پرداخت خرید زمین، ساختمان، ماشین آلات، وسائط نقلیه و غیره.

نکته:

مخارج انجام شده برای اموال، ماشین‌آلات و تجهیزات که منافع آتی دارایی موجود را به میزانی بیش از برآورد قبلی افزایش دهد (عمر مفید دارایی یا ظرفیت دارایی یا کیفیت تولید را افزایش و یا مخارج عملیات را کاهش دهد) با توجه به درجه اهمیت، تعمیر اساسی یا بهسازی تلقی گشته و به بهای تمام شده دارایی اضافه می شود.

تعریف	شماره	عنوان
حساب کل	221	استهلاک انباشته اموال، ماشین آلات و تجهیزات
گروه حساب	2	داراییهای غیر جاری

استهلاک انباشته:

بهای تمام شده اموال، ماشین‌آلات و تجهیزات بعنوان دارایی استهلاک‌پذیر طی عمر مفید خود به روش سیستماتیک مستهلک شده و بعنوان هزینه فعالیتهای شهرداری اعمال حساب شده و استهلاکی که از زمان تحصیل دارایی هر ساله به هزینه منظور گردیده است را نشان می‌دهد. روش استهلاک مورد استفاده باید منعکس کننده الگوی مصرف منافع اقتصادی دارائی توسط شهرداری محسوب شود.

در صورت فروش و یا از دست رفتن دارایی، مانده استهلاک انباشته و ارزش تاریخی دارایی همزمان از حسابها حذف و سود و زیان حاصل بعنوان یک رقم استثنایی در حسابهای درآمد یا هزینه حسب مورد منعکس شده و به صورت حساب عملکرد (درآمد و هزینه) دوره منتقل می‌گردد. دارایی استهلاک‌پذیری که کل ارزش آن مستهلک شده و خالص ارزش دفتری آن به ارزش اسقاط آن رسیده و همچنان در جریان عادی فعالیتها مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد حتی اگر این ارزش یک واحد پولی باشد در دفاتر باقی خواهد ماند.

نحوه محاسبه استهلاک دارائیها و تعمیرات اساسی آنها بر اساس روشهای متداول حسابداری و نرخهای مقرر در ماده ۱۵۱ قانون مالیاتهای مستقیم می باشد.

عنوان	شماره	تعریف
پروژه در جریان تکمیل اختصاصی	231	حساب کل
داراییهای غیر جاری	2	گروه حساب

پروژه در جریان تکمیل اختصاصی:

هرگاه شهرداری اقدام به احداث، تکمیل یا تعمیر اساسی اموال اختصاصی نماید که طی دوره‌های آتی استفاده خواهد کرد کلیه هزینه‌های انجام گرفته تا زمان آماده‌سازی و راه‌اندازی که برای اموال مذکور صرف شده است در این سرفصل ثبت می‌گردد. پس از بکارگیری دارایی یاد شده بهای تمام شده داراییها، حسب مورد به سرفصلهای داراییهای ثابت منتقل و براساس فایده مورد انتظار از طریق تخصیص استهلاک، بهای تمام شده را بازیافت می‌نماید. مخارج انجام شده برای مطالعات پروژه‌ها در صورت تحقق پروژه به بهاء تمام شده دارائی در جریان تکمیل ثبت و در صورت عدم تحقق پروژه به حساب هزینه دوره منظور می‌شود.

کلیه هزینه‌های خرید، حمل، عوارض گمرکی و سود بازرگانی، هزینه‌های ساخت و نصب، هزینه‌های بارگیری و باراندازی، انبارداری و ضایعات عادی به بهای تمام شده پروژه در جریان تکمیل منظور خواهد شد.

کلیه هزینه‌های پرسنلی که فعالیتهای آنان صرف یک یا چند پروژه خاص در یک سال مالی می‌شود را می‌توان به روش شناسائی ویژه در بهای تمام شده پروژه درجریان تکمیل شناسائی نمود.

در صورت اتخاذ این روش معادل ارقام تخصیص داده شده به پروژه‌های عمرانی می‌بایست از محل سرفصل جبران خدمت کارکنان (هزینه‌های پرسنلی) بلا استفاده قرار گرفته که جمع نهایی هزینه‌های پرسنلی از بودجه مصوب بیشتر نگردد. همچنین با تهیه گزارشات توجیهی، امکان اعمال در اصلاح بودجه به ترتیب کسر از هزینه‌های پرسنلی و اضافه به بودجه عمرانی میسر خواهد بود.

هزینه های پرسنل نظارت پروژه و دفتر فنی و مهندسی به هزینه های پرسنلی اطلاق می شود که فعالیتهای آنان صرف تمامی پروژه ها در یک سال مالی می شود و می توان هزینه فعالیت آنان را به روش تسهیم به نسبت پروژهها در بهای تمام شده پروژه در جریان تکمیل شناسائی نمود.

مانده این سرفصل در پایان دوره از طریق ترازنامه به سال آتی منتقل می گردد و مانده حسابهای سفارشات سرمایه ای، پیش پرداختهای سرمایه ای، انبار تجهیزات و مواد و مصالح نیز جزیی از این سرفصل حساب می باشد که به تفکیک در یادداشت اموال، ماشین آلات و تجهیزات در صورت های مالی در پایان دوره یا صورتهای مالی میان دوره ای افشاء می گردد

تعریف	شماره	عنوان
حساب کل	241	دارایی نامشهود
گروه حساب	2	دارائیهای غیرجاری

مخارج انجام شده برای مطالعات پروژه ها در صورت تحقق پروژه به بهای تمام شده پروژه در جریان تکمیل ثبت و در صورت عدم تحقق پروژه به حساب هزینه دوره منظور می شود.

دارائیهای نامشهود:

حسابهایی که ماهیتاً معرف حقوق مالکیت است نظیر حق اختراع، حق الامتیازها (آب، برق، گاز و تلفن)، حق تالیف، سرقفلی محل کسب، نرم افزارهای کامپیوتری علائم و نامهای تجاری در این سرفصل طبقه بندی می گردد.

تعریف	شماره	عنوان
حساب کل	251	سرمایه گذاریهای بلندمدت
گروه حساب	2	داراییهای غیر جاری

سرمایه گذاریهای بلندمدت:

سرمایه گذاریهای بلند مدت شهرداریها نظیر خرید سهام، خرید اوراق مشارکت و تاسیس موسسات و سازمانهای وابسته دارای شخصیت حقوقی مستقل در این سرفصل طبقه بندی می گردند.

بهای تمام شده یک سرمایه گذاری مخارج تحصیل آن، از قبیل کارمزد کارگزار، حق الزحمهها، عوارض و مالیات را نیز در برمی گیرد لیکن شامل مخارج مالی تحمل شده در رابطه با ایجاد تدریجی یک سرمایه گذاری نیست.

تعریف	شماره	عنوان
حساب کل	261	ذخیره کاهش ارزش دائمی سرمایه گذاریهای بلند مدت
گروه حساب	2	داراییهای غیر جاری

ذخیره کاهش ارزش دائمی سرمایه گذاریهای بلند مدت:

سرمایه گذاریهایی که تحت عنوان دارایی غیر جاری طبقه بندی می شود باید در ترازنامه به یکی از روشهای زیر منعکس شود:
الف. بهای تمام شده پس از کسر هرگونه ذخیره کاهش دائمی در ارزش.

ب . مبلغ تجدید ارزیابی به عنوان یک نحوه عمل مجاز جایگزین.

در صورت انعکاس به مبلغ تجدید ارزیابی، مطابق استاندارد حسابداری شماره ۱۱ با عنوان ” داراییهای ثابت مشهود“ عمل می‌شود با این تفاوت که دوره تناوب تجدید ارزیابی یک سال خواهد بود.

تعریف	شماره	عنوان
حساب کل	271	سایر داراییها
گروه حساب	2	داراییهای غیر جاری

سایر داراییها:

هر دارایی غیر جاری که قابل طبقه‌بندی در داراییهای ثابت تعریف نشده باشد در این گروه طبقه‌بندی می‌شود.

موجودی اراضی و املاک: دارایی است که در تملک شهرداری بوده و بر روی آن اقدام به ساخت و ایجاد داراییهای دیگری نظیر ساختمان و تأسیسات نشده یا قصد به انجام آن نیست و صرفاً در فرآیند عملیات اقتصادی، خدماتی شهرداری و معاوضه مورد استفاده قرار می‌گیرد.

مخارج انتقالی به سال یا دوره آتی، وجوه مسدود شده بانکی، داراییهای ثابت از رده خارج شده، پرداخت کمکهای قابل بازیافت به صندوقها و تعاونیهای کارکنان نمونه‌های این گروه حساب می‌باشد. این گروه حساب شامل حسابهایی است که ماهیت پیش پرداخت هزینه را دارد نظیر هزینه‌های قبل از بهره‌برداری، و هزینه‌های بهسازی در اموال استیجاری و حق تقدیمی برای برخورداری از انتفاع اموال موقوفه و هزینه کارمزد سنوات آتی وامها.

ذخیره استهلاک سایر داراییها در همین حساب بستانکار می‌شود و در حساب جداگانه نگهداری نمی‌گردد

تعریف	شماره	عنوان
گروه حساب	3	بدهی های جاری

بدهی ها:

عبارتست از تعهد فعلی شهرداریها که ناشی از رویدادهای گذشته بوده و انتظار می‌رود که تسویه آن منجر به خروج منابع اقتصادی از شهرداریها گردد.

بدهیها دارای مشخصه ادعا یا حقوق اشخاص ثالث نسبت به شهرداری می‌باشد هر چند نتیجه ایجاد یا تحصیل یک دارایی مشخص باشد. (مواردی نظیر دیون رهنی علیرغم اینکه جزو تعهدات شهرداری محسوب می‌شوند ولی ملاک اصلی تسویه آنها شروطی است که بر آنها مترتب است).

بدهیهای جاری: تعهداتی است که انتظار می رود طی چرخه عملیاتی معمول شهرداری یا ظرف یکسال از تاریخ ترازنامه، هرکدام طولانی تر است، تسویه شود. بدهیهای عندالمطالبه و بدهیهای بلندمدتی که انتظار رود بر مبنای شرایط قرارداد مربوط ظرف یکسال از تاریخ ترازنامه به دیون حال تبدیل شود در بدهی های جاری طبقه بندی می گردند.

آن دسته از بدهیها و نیز حصه‌ایی از بدهیهای بلند مدت از قبیل تسهیلات مالی بانکی و غیربانکی، بدهیهای تجاری، بدهی مالیاتی و پیش دریافت از مودیان که انتظار رود ظرف یکسال از تاریخ ترازنامه تسویه گردند از مصادیق بدهی‌های جاری می‌باشد.

بدهیهای غیر جاری: تعهداتی است که انتظار نمی رود ظرف یک سال از تاریخ ترازنامه یا یک چرخه عملیاتی شهرداری تسویه شوند. اوراق مشارکت، وامهای بلندمدت، ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان نمونه ای از بدهیهای غیر جاری می باشد.

تعریف	شماره	عنوان
حساب کل	311	حسابها و اسناد پرداختی
گروه حساب	3	بدهی های جاری

حسابها و اسناد پرداختی :

حسابهای پرداختی تعهدات ناشی از فعالیتهای عملیاتی است که در مقابل آن اسناد معتبر تجاری به ذینفع ارائه نشده ولی انتظار می رود پس از یک سال از تاریخ ترازنامه واریز و پرداخت گردد و اسناد پرداختی اسناد معتبر تجاری تعهدآور که در مقابل فعالیتهای عملیاتی به ذینفعان ارائه شده است و شهرداری بر مبنای آنها مبالغی مشخص را در زمانهای سر رسید در طی سال جاری و یا حداکثر سال آتی می بایست پرداخت نماید . آن قسمت از اسناد پرداختی بلند مدت که سر رسید آنها سال آتی است به این سر فصل منتقل می شود . مانده بستانکارحسابهای جاری اعتباری ، اضافه برداشت بانکی است که با اولین واریز وجوه ، یا با رعایت مدت و سقف اعتباری منابع اضافه و برداشت، تعدیل می‌گردد. این مانده نیز به عنوان بدهی‌های جاری (حسابها و اسناد پرداختی) گزارش می‌شوند .

عنوان	شماره	تعریف
سایر حسابها و اسناد پرداختی	321	حساب کل
بدهی های جاری	3	گروه حساب

سایر حسابها و اسناد پرداختی :

سایر حسابهای پرداختی تعهدات ناشی از فعالیتهای غیر عملیاتی است که در مقابل آن اسناد معتبر تجاری به ذینفع ارائه نشده ولی انتظار می رود یک سال از تاریخ ترازنامه واریز و پرداخت گردد و سایر اسناد پرداختی اسناد معتبر تجاری تعهدآور که در مقابل فعالیتهای غیر عملیاتی به ذینفعان ارائه شده است و شهرداری بر مبنای آنها مبالغی مشخص را در زمانهای سر رسید در طی سال جاری و یا حداکثر سال آتی می بایست پرداخت نماید . آن قسمت از اسناد پرداختی بلند مدت که سر رسید آنها سال آتی است به این سر فصل منتقل می شود . حسابهای مالیات بر ارزش افزوده دریافتی و سپرده های پرداختی (شرکت در مزایده و مناقصه، اجرای تعهدات و انجام کار)، حقوق و دستمزد پرداختی، بیمه پرداختی، مالیات پرداختی(تکلیفی) در این سرفصل طبقه بندی می شوند.

مالیات بر ارزش افزوده دریافتی: دریافتهای شهرداری بابت ارائه بهای خدمات وسایر درآمدهای مشمول که علاوه بر بهای خدمات و درآمدها از حاصل ضرب نرخ مالیات و عوارض بر ارزش افزوده در بهای خدمات ارائه شده از مودیان و خریداران اخذ می شود به استناد صورت حسابهای صادره در این سرفصل طبقه بندی می گردد.

زمان ونحوه ثبت حساب فوق در فصل دستورالعمل حسابداری مالیات بر ارزش افزوده تشریح شده است.

عنوان	شماره	تعریف
پیش دریافتها	331	حساب کل
بدهی های جاری	3	گروه حساب

پیش دریافتها:

مبالغی است که قبل از ارائه خدمت یا تحویل کالا و در شهرداری ها قبل از صدور مجوز از مودیان وصول می شود و بیانگر تعهد شهرداری جهت انتقال منافع آتی است. این حساب به علت اهمیت آن در رابطه با فعالیت اصلی شهرداری به شکل یک قلم جداگانه در ترازنامه انعکاس یافته و مانده آن در دوره های تهیه گزارش باید مورد بررسی قرار گیرد.

عنوان	شماره	تعریف
تسهیلات مالی دریافتی	341	حساب کل
بدهیهای جاری	3	گروه حساب

تسهیلات مالی دریافتی:

این سرفصل شامل وامهای کوتاه مدت و حصة جاری وامهای بلند مدت می باشد.

تعریف	شماره	عنوان
حساب کل	411	حسابها و اسناد پرداختنی بلند مدت
گروه حساب	4	بدهیهای غیر جاری

حسابها و اسناد پرداختنی بلند مدت:

تعهدات و اسناد تعهدآور که شهرداری به نفع اشخاص حقیقی و حقوقی برای خرید مواد و کالا یا تحصیل داراییهای سرمایه ای یا بدهی های دولتی تقسیط شده (مالیات، بیمه، ...) صادر نموده و سر رسید آنها طی سال مالی آتی نمی باشد در این سرفصل طبقه بندی و گزارش می شود. حصه جاری اسناد و حسابهای پرداختنی بلند مدت از این سرفصل خارج و به سرفصل حسابها و اسناد پرداختنی در گروه بدهیهای جاری منتقل می شود.

تعریف	شماره	عنوان
حساب کل	421	تسهیلات مالی دریافتی بلند مدت
گروه حساب	4	بدهیهای غیر جاری

تسهیلات مالی دریافتی از موسسات مالی و اعتباری:

تسهیلاتی که سر رسید آنها طی سال مالی آتی نمی باشد در این طبقه منظور می گردد و حصه جاری آنها به سرفصل بدهیهای جاری منتقل می شود. این نوع تسهیلات بعنوان یک منبع مالی تلقی می شوند.

شهرداریها ممکن است برای تامین منابع مالی لازم جهت اجرای طرحهای توسعه خود به روشهای متنوعی به شرح ذیل عمل نمایند:

الف) اوراق مشارکت نوعی تسهیلات است که از طریق عرضه این اوراق به عموم به تامین منابع مالی شهرداری کمک می کند.
 ب) دریافت وام از سیستم بانکی با اقساط بیش از یک سال.

تعریف	شماره	عنوان
حساب کل	431	ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان
گروه حساب	4	بدهیهای غیر جاری

ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان:

بر اساس حداقل یک ماه آخرین مزد ثابت هر سال خدمت هریک از کارکنان (طبق قوانین و آئین نامه های مورد عمل شهرداری) پس از کسر ذخیره قبلی بابت هزینه تحقق یافته و پرداخت نشده حسب مورد در حساب هزینه مربوطه ثبت و بعنوان ذخیره باز خرید خدمت کارکنان در این سر فصل انباشته می شود. چون این هزینه برآوردی است در پایان هر سال مالی نسبت به وضعیت دستمزد پرسنل و تغییرات طی سال تعدیل شده به طرفیت حسابهای هزینه همان سال به هنگام می شود. این سرفصل از جمله هزینه های تحقق یافته و پرداخت نشده می باشد که بر اساس اصل تداوم فعالیت شهرداری پرداخت تمامی آن طی سال آتی غیرمحمتمل می باشد و در عین حال تاریخ قطعی برای پرداخت نیز تعیین شده نیست به همین علت این سرفصل بعنوان یک سر فصل مستقل در صورتهای مالی در حد فاصل بدهیهای بلند مدت و ارزش ویژه طبقه بندی و گزارش می گردد.

تعریف	شماره	عنوان
گروه حساب	5	ارزش ویژه

براساس مواد 24 و 31 قانون کار در هنگام خاتمه قرار داد، بازنشستگی، فوت و... به ازای هر سال کار کرد کارگر معادل یکماه آخرین مزد ثابت بعنوان مزایای پایان خدمت به وی پرداخت می‌گردد. به منظور رعایت اصل تخصیص هزینه‌های هر دوره به درآمدهای همان دوره در پایان هر سال مالی به ازای هر سال کارکرد پرسنل معادل یکماه آخرین مزد ثابت به عنوان ذخیره مزایای پایان خدمت محاسبه و پس از کسر مانده ذخیره سابق به عنوان هزینه‌های دوره (به طرفیت ذخیره مزایای پایان خدمت کارکنان) در حسابها منعکس می‌گردد.

ارزش ویژه: خالص دارائی ها را ارزش ویژه گویند. (بدهی - دارائی = ارزش ویژه)

تعریف	شماره	عنوان
حساب کل	521	کمکهای اهدایی
گروه حساب	5	ارزش ویژه

کمکهای اهدایی: به کمکهای بلاعوض اشخاص حقیقی یا حقوقی اطلاق می‌شود که در قالب کالا، خدمات، دارائیهای غیرجاری و یا تقبل مخارج دارائیهای غیرجاری بدون درخواست مابه ازاء به شهرداری اعطاء شده است.

کمکهای بلاعوض مردمی و نهادهای به میزان ورود منابع مالی در هر دوره مستقیماً تحت همین سرفصل در حسابها منعکس می‌گردد. نظیر کمکهای نهاد رهبری و نهاد ریاست جمهوری که برای تسریع در اجرای طرح (نه جبران زیانهای عملیاتی) پرداخت می‌گردد. کمکهای بلاعوض در صورت احراز شرایط ذیل شناسایی می‌شود:

- جریان اقتصادی آتی مرتبط با کمک بلاعوض به درون شهرداری یا کاهش جریان خروجی منافع اقتصادی آتی از شهرداری محتمل باشد.
- مبلغ کمک بلاعوض به گونه‌ای اتکاپذیر قابل اندازه‌گیری باشد.
- مخارج مرتبط با کمک بلاعوض دریافتی به گونه‌ای اتکاپذیر قابل اندازه‌گیری باشد.
- اطمینان معقولی در رابطه با اجرای شرایط مربوط به مصرف کمک بلاعوض وجود داشته باشد.

کمکهای غیر نقدی که از طرف مردم یا نهادهای دیگری به صورت بلاعوض (انتقال منابع و تعهدات یک جانبه) در اختیار شهرداری قرار می‌گیرد نیز به ارزش روز در زمان تحصیل برآورد و ارزش گذاری شده و تحت همین سر فصل در حسابهای ثبت و طبقه بندی می‌گردد.

شایان ذکر است قبول اعانات و هدایا از اشخاص حقیقی و حقوقی (به جز ارگان ها و سازمانهای دولتی) با تصویب شورای اسلامی شهر امکان پذیر می باشد. کمکهایی از قبیل بخشودگی اصل و سود تضمین شده تسهیلات دریافتی، معافیت‌های گمرکی اعطایی در این حساب ثبت و طبقه‌بندی می‌شود.

تعریف	شماره	عنوان
حساب کل	۵۳۱	ارزیابی داراییها
گروه حساب	5	ارزش ویژه

ارزیابی داراییها : این حساب در اولین دوره راه اندازی سیستم حسابداری تعهدی بعنوان بستانکار دارایی های ثابت شناسایی و ثبت شده، استفاده می شود. زمانی که در اولین دوره حسابداری تعهدی اقدام به شناسایی دارایی های موجود شهرداری می شود، چون در سالهای قبل این داراییها به حساب هزینه برده شده اند لذا در هنگام شناسایی به عنوان دارایی، حساب دارایی های ثابت بدهکار و حساب ارزیابی داراییها بستانکار خواهد شد. این حساب به موازات استفاده از داراییهای اول دوره سیستم تعهدی، به میزان استهلاك محاسبه شده برای این داراییها بدهکار و حساب استهلاك انباشته بستانکار خواهد شد. مانده این حساب در هر دوره نشاندهنده ارزش دفتری داراییهای اول دوره راه اندازی سیستم تعهدی خواهد بود.

تعریف	شماره	عنوان
حساب کل	۵۳۲	مازاد تجدید ارزیابی داراییهای ثابت
گروه حساب	5	ارزش ویژه

مآزاد تجدید ارزیابی داراییهای ثابت: در صورت اتخاذ تجدید ارزیابی داراییها با الگو گرفتن از قوانین و مقررات یا استانداردهای حسابداری، داراییها باید به مبلغ تجدید ارزیابی یعنی ارزش منصفانه دارائی در تاریخ ارزیابی پس از کسر استهلاک انباشته مبتنی بر مبلغ تجدید ارزیابی، نمایش داده شود.

تعریف	شماره	عنوان
حساب کل	۵۴۱	مآزاد(کسری)درآمد بر هزینه جاری
گروه حساب	5	ارزش ویژه

مآزاد(کسری)درآمد بر هزینه جاری: این حساب به منظور بستن حساب درآمد و هزینه و همچنین نشان دادن میزان مآزاد یا کسری درآمدها نسبت به هزینه های سال جاری شهرداری مورد استفاده قرار می گیرد. مانده این حساب در پایان سال به حساب مآزاد(کسری)درآمد بر هزینه سنواتی بسته خواهد شد.

تعریف	شماره	عنوان
حساب کل	551	مآزاد (کسری)درآمد بر هزینه سنواتی
گروه حساب	5	ارزش ویژه

مآزاد(کسری)درآمد بر هزینه سنواتی: مانده این حساب که در طبقه ارزش ویژه ترازنامه گزارش می شود حاکی از مآزاد (کسری) درآمد بر هزینه های انجام شده از زمان شروع فعالیت شهرداری تا به حال می شود که البته این حساب از رویدادهای دیگری نیز تاثیر می پذیرد.

تعدیلات سنواتی یعنی اقلام مربوط به سنوات قبل که در تعدیل مانده مآزاد(کسری) درآمد و هزینه سنواتی ابتدای دوره منظور می گردد، به اقلامی محدود می شود که از تغییر در رویه حسابداری و اصلاح اشتباه ناشی گردد. تعدیلات سنواتی، اصلاحات تکرارشونده معمول و تعدیل برآوردهای انجام شده در سنوات قبل را شامل نمی

شود. حساب تعدیلات سنواتی یکی از معین های حساب مازاد(کسری) درآمد بر هزینه سنواتی بوده که در پایان سال به حساب معین مازاد(کسری)درآمد بر هزینه سنواتی منتقل و بسته می شود. لازم به ذکر است شرط اصلی در تعیین تعدیلات سنواتی، سطح اهمیت بوده و اینکه تعدیل رخ داده مربوط به بیش از یک دوره مالی قبل (خصوصاً برگشت از درآمدها) باشد.

تعریف	شماره	عنوان
گروه حساب	6	حسابهای فی مابین مرکز و مناطق

تعریف	شماره	عنوان
حساب کل	611	حساب مرکز و مناطق
گروه حساب	6	حسابهای فی مابین مرکز و مناطق

حساب مرکز و مناطق: این حساب برای انعکاس کلیه مبادلات پولی و غیرپولی بین مرکز و مناطق در نظر گرفته شده و در هر واحد مانده یک طرفه خواهد داشت و طرف دیگر آن در حسابهای واحد ذینفع منعکس می گردد. مانده این حساب در پایان دوره مالی به هنگام تجمیع مانده حساب مرکز و مناطق صفر می گردد و در ابتدای دوره مالی بعد براساس روشهای مورد عمل هر شهرداری مانده های جزء در حساب تمرکز باقی مانده و یا مجدداً به مناطق منتقل می گردد.

تعریف	شماره	عنوان
گروه حساب	7	درآمدها

تعریف درآمد: هرفعالیت مالی که باعث تغییردر یکی از اقلام ترازنامه ونهایتا باعث افزایش مازاد گردد، درآمد نامیده میشود.

کلیه درآمدهای شناسائی شده باید در صورت مازاد(کسری) درآمدوهزینه منعکس شود. فارغ از نوع و طبقه بندی های رایج درآمدی می توان گفت که مبحث اصلی در حسابداری درآمدها عمدتاً معطوف به تعیین زمان شناخت آنها است و بر خلاف روبه نقدی، درآمد زمانی شناسایی می شود که: شواهد کافی مبنی بر وقوع یک جریان آتی ورودی منافع اقتصادی وجود داشته باشد. به عبارت دیگر جریان منافع اقتصادی مرتبط با درآمد عملیاتی به درون شهرداری محتمل باشد و این منافع را بتوان به گونه ای قابل اتکاء اندازه گیری نمود. لذا هرگاه ماحصل معامله ای را که متضمن ارائه خدمات است بتوان به گونه ای اتکاء پذیر برآورد کرد، درآمد عملیاتی مربوط نیز بایستی با توجه به میزان تکمیل معامله شناسایی شود. اما ماحصل معاملات زمانی به گونه ای اتکاء پذیر قابل برآورد است که همه شرایط زیر احراز شده باشد:

الف: جریان منافع اقتصادی مرتبط با معامله به درون شهرداری محتمل باشد.

توضیح: در مورد شناخت درآمد عملیاتی حاصل از ارائه خدمات محتمل بودن جریان ورودی منافع اقتصادی شرط اساسی است با این حال در صورت وجود ابهام در مورد قابلیت وصول بخشی از درآمد عملیاتی شناسایی شده قبلی، مبلغی که بازیافت آن دیگر محتمل نیست به عنوان هزینه دوره (و نه بصورت تعدیل درآمد شناسایی شده قبلی)، در حسابها منظور می شود

ب: مبلغ درآمد عملیاتی را بتوان بگونه ای اتکا پذیر اندازه گیری کرد.

توضیح: برای این که بتوان ماحصل یک معامله رابه گونه ای اتکا پذیر برآورد کرد، معمولاً لازم است که شهرداری از یک سیستم داخلی بودجه بندی وگزارشگری مالی موثر برخوردار باشد. شهرداری برآورد های درآمدهای عملیاتی را همزمان با ارائه خدمات بررسی و در صورت لزوم آنرا تغییر می دهد.

ج: میزان تکمیل معامله به گونه ای اتکاپذیر قابل اندازه گیری باشد.

توضیح: هرگاه ارائه خدمتی متضمن انجام تعداد نامشخصی از عملیات طی یک دوره زمانی معین باشد درآمد عملیاتی به روش خط مستقیم طی آن دوره زمانی شناسایی می شود، مگر آنکه طبق شواهد موجود روش دیگری که درآمد عملیاتی دوره را بهتر منعکس کند وجود داشته باشد.

د: مخارجی که در ارتباط با ارائه خدمات، تحمل شده یا خواهد شد بگونه ای اتکا پذیر قابل اندازه گیری باشد.

توضیح: هرگاه ماحصل معامله ای را که متضمن ارائه خدمات است نتوان به گونه ای اتکا پذیر برآورد کرد درآمد عملیاتی را باید تنها تا میزان مخارج تحمل شده قابل بازیافت، مورد شناسایی قرارداد. در بسیاری حالات که ما به ازای خدمات مربوطه به شکل وجه نقد یا معادل آن می باشد، مبلغ درآمد عملیاتی همان مبلغ وجه نقد دریافتی است.

با این حال هرگاه جریان ورودی وجه نقد به آینده موقوف شود، به گونه ای که طبق توافق منعقد شده بین شهرداری و مؤدی یا ذوابط معمول، شهرداری مبلغی اضافه بر بهای ارائه خدمات دریافت نماید، در این حالت ارزش منصفانه ما به ازای مربوطه، درآمد نقدی است و مبلغ اضافه دریافتی درآمد عملیاتی شهرداری محسوب نمی گردد بلکه باید با توجه به ماهیت و محتوای عملیات صورت گرفته، معامله تحت عنوان درآمد تامین مالی و به طور جداگانه ای نمایش یابد.

شایان توجه است که طبق استانداردهای حسابداری به محض اینکه وقوع هزینه ای قطعیت یافت و یا تحصیل درآمدی محقق شد، جریان امر در دفاتر حساب ثبت می شود (ولو آنکه هنوز وجهی وصول یا پرداخت نشده باشد). لذا باید دقت نمود که اتخاذ روشی مناسب لازمه اجرای اصل وضع هزینه های یک دوره از درآمدهای همان دوره بوده و تنها در سایه اجرای این روش است که شهرداری ها می توانند نتیجه عملکرد یک دوره مالی را بصورت واقعی اندازه گیری و گزارش نمایند.

درآمدها رادرشهرداری به گونه دیگری نیزمی توان طبقه بندی نمود:

درآمدهای عمومی (مستمر) و درآمدهای اختصاصی (غیرمستقر) و درآمدهای متمرکز (وصولی از وزارت کشور وسایر سازمانها و نهادها)

براساس دستورالعمل وزارت کشوردرآمد شهرداریها در قالب تقسیم بندی فوق الذکر به شرح زیر طبقه بندی گردیده که هر طبقه شامل چند ردیف می باشد:

۱-درآمدهای ناشی از عوارض عمومی (درآمدهای مستمر)	۴-درآمدهای حاصل از وجوه واموال شهرداری
۲-درآمدهای ناشی از عوارض اختصاصی	۵-کمک های اعطایی دولت وسازمان های دولتی
۳-بهای خدمات ودرآمدهای مؤسسات انتفاعی شهرداری	۶-اعانات وهدایا ودارایی ها

بنابراین لازم است بدو بحث و بررسی در ارتباط با نقطه شناخت درآمد شهرداری ها را (بر اساس مفروضات ذیل)، در دستور کار قرارداد و اقدام به تعیین اقلام درآمدی قابل ثبت به روشی مناسب بر اساس امکان پذیری و هزینه بری آنها نمود:

وجود مستندات لازم بابت شناسایی درآمد، مشخص بودن زمان وصول، قابلیت اندازه گیری وصول وجه (نقد به ریال)، قطعیت وصول وجه، کامل بودن فرآیند کسب وجه نقد

جدول درآمدها به صورت خلاصه

گروه	کل	معین	تفصیلی ۱
درآمدها	درآمدهای ناشی از عوارض عمومی	وصولی توسط سایر موسسات	ردیف درآمدي
		عوارض بر ساختمان ها و اراضی	ردیف درآمدي
		عوارض بر ارتباطات و حمل و نقل	ردیف درآمدي
		عوارض بر پروانه های کسب و فروش و خدماتی	ردیف درآمدي
درآمدهای ناشی از عوارض اختصاصی	وصولی توسط شهرداری و سایر موسسات	ردیف درآمدي	
	سهمیه از عوارض وصولی متمرکز	ردیف درآمدي	
بها خدمات و درآمدهای موسسات انتفاعی شهرداری	درآمد ناشی از بها خدمات شهرداری	ردیف درآمدي	
	درآمد تاسیسات شهرداری	ردیف درآمدي	
درآمدهای حاصل از وجوه و اموال شهرداری	درآمد حاصل از وجوه شهرداری	ردیف درآمدي	
	درآمد حاصل از اموال شهرداری	ردیف درآمدي	
کمک های اعطائی دولت و سازمانهای دولتی	کمک های اعطائی دولت و سازمانهای دولتی	ردیف درآمدي	
اعانات و هدایا و دارائی ها	اعانات و کمک های اهدائی اشخاص و سازمان های خصوصی	ردیف درآمدي	
	کمک ها و اعانات دریافتی از موسسات عمومی غیر دولتی	ردیف درآمدي	
	دارائیهایی که به موجب قانون به شهرداری تعلق می گیرد	ردیف درآمدي	

ریز درآمدهای شهرداری

نوع حساب	عنوان درآمد	کد
معین	وصولی توسط سایر موسسات	711100
تفصیلی ۱	عوارض اسناد رسمی	71110101
تفصیلی ۱	عوارض گذرنامه	71110102
تفصیلی ۱	عوارض بلیط هواپیمایی	71110103
تفصیلی ۱	عوارض کالا و خدمات (موضوع بند الف ماده ۳۸ قانون مالیات بر ارزش افزوده)	71110104
تفصیلی ۱	عوارض آلاینده‌گی (تبصره ذیل ماده ۳۸ قانون مالیات بر ارزش افزوده)	71110105
تفصیلی ۱	عوارض ناشی از اجرای ماده ۱۵ رسیدگی به تخلفات رانندگی	71110106
تفصیلی ۱	عوارض ناشی از اجرای ماده ۲۳ رسیدگی به تخلفات رانندگی	71110107
تفصیلی ۱	سایر موارد	71110108
معین	عوارض بر ساختمان‌ها و اراضی	711200
تفصیلی ۱	عوارض سطح شهر	71120101
تفصیلی ۱	عوارض بر پروانه‌های ساختمانی	71120102
تفصیلی ۱	عوارض بر مازاد تراکم	71120103
تفصیلی ۱	عوارض بر تفکیک اراضی ساختمانی	71120104
تفصیلی ۱	عوارض بر بالکن و پیش‌آمدگی	71120105
تفصیلی ۱	عوارض بر معاملات غیر منقول	71120106
تفصیلی ۱	عوارض توسعه ایستگاه‌های آتش‌نشانی	71120107
تفصیلی ۱	عوارض بر اراضی و املاک بلا استفاده شهری	71120108

تفصیلی ۱	عوارض نوسازی	71120109
تفصیلی ۱	سایر موارد	71120110
نوع حساب	عنوان در آمد	کد
معین	عوارض بر ارتباطات و حمل و نقل	711300
تفصیلی ۱	عوارض شماره گذاری سالیانه موتور سیکلت و سایر وسایط نقلیه	71130101
تفصیلی ۱	عوارض بلیط مسافرت و باربری	71130102
تفصیلی ۱	عوارض بر معاملات وسایط نقلیه	71130103
تفصیلی ۱	عوارض معاینه اتوموبیل	71130104
تفصیلی ۱	عوارض ثبت نام آزمایش رانندگی	71130105
تفصیلی ۱	عوارض صدور پروانه تاکسیرانی	71130106
تفصیلی ۱	عوارض سالیانه خودروهای سواری و سایر وسایط نقلیه	71130107
تفصیلی ۱	سایر موارد	71130108
معین	عوارض بر پروانه های کسب و فروش و خدماتی	711400
تفصیلی ۱	عوارض سینما و نمایش	71140101
تفصیلی ۱	عوارض بر اماکن عمومی: هتل، مسافرخانه و غیره	71140102
تفصیلی ۱	عوارض بر پروانه های کسب و پیشه و حق صدور پروانه	71140103
تفصیلی ۱	عوارض دستگاه های قالی بافی	71140104
تفصیلی ۱	عوارض بر صید، شکار و شیلات	71140105
تفصیلی ۱	عوارض پلاژ ها و محل های تفریح	71140106
تفصیلی ۱	عوارض بر قراردادهای	71140107
تفصیلی ۱	عوارض بر تولید یا فروش محصولات تولیدی	71140108
تفصیلی ۱	عوارض فخاری و سایر مصالح ساختمانی	71140109
تفصیلی ۱	عوارض بر محصولات محلی از قبیل چای، مرکبات، گلابگیری، چرم و غیره	71140110
تفصیلی ۱	عوارض بر نوشابه	71140111
تفصیلی ۱	عوارض ذبح دام و طیور	71140112

تفصیلی ۱	عوارض بر صادرات کالا	71140113
تفصیلی ۱	عوارض بر دفترچه های تعاونی مرزنشینان	71140114
تفصیلی ۱	عوارض حق الطبع	71140115
نوع حساب	عنوان درآمد	کد
تفصیلی ۱	عوارض میادین و آب	71140116
تفصیلی ۱	عوارض بر میادین میوه و تره بار	71140117
تفصیلی ۱	عوارض بر باسکولها	71140118
تفصیلی ۱	عوارض ۳٪ حق النظاره مهندسین ناظر ساختمان و سایر حق نظارت	71140119
تفصیلی ۱	سایر موارد	71140120
معین	وصولی توسط شهرداری و سایر موسسات	712100
تفصیلی ۱	عوارض حذف پارکینگ	71210101
تفصیلی ۱	عوارض شماره گذاری خودرو های سواری	71210102
تفصیلی ۱	عوارض سالیانه خودرو های سواری	71210103
تفصیلی ۱	افزایش عوارض سالیانه خودرو های سواری	71210104
تفصیلی ۱	عوارض حق بیمه حریق	71210105
تفصیلی ۱	سایر موارد	71210106
معین	سهمیه از عوارض وصولی متمرکز	712200
تفصیلی ۱	وصولی متمرکز (موضوع تبصره ۲ ماده ۳۹ قانون مالیات بر ارزش افزوده)	71220101
تفصیلی ۱	سایر موارد	71220102
معین	درآمد ناشی از بها خدمات شهرداری	713100
تفصیلی ۱	حق آسفالت و لکه گیری و ترمیم حفاری	71310101
تفصیلی ۱	حق کارشناسی و فروش نقشه ها	71310102
تفصیلی ۱	درآمد حاصل از خدمات بازرگانی	71310103
تفصیلی ۱	درآمد حاصل از خدمات پیمانکاری	71310104
تفصیلی ۱	درآمد حاصل از نقل و انتقال تاکسی	71310105

تفصیلی ۱	درآمد حاصل از فروش جمع آوری زباله	71310106
تفصیلی ۱	درآمد حاصل از آگهی های تجاری	71310107
تفصیلی ۱	درآمد حاصل از خدمات آماده سازی	71310108
تفصیلی ۱	درآمد حاصل از فروش بلیط	71310109
نوع حساب	عنوان درآمد	کد
تفصیلی ۱	درآمد ناشی از ارائه خدمات مینی بوس رانی و تاکسیرانی	71310110
تفصیلی ۱	درآمد یارانه شهرداریهای مجاور	71310111
تفصیلی ۱	درآمد سرویس های درستی	71310112
تفصیلی ۱	درآمد حاصل از خدمات فنی و ایمنی	71310113
تفصیلی ۱	درآمد حاصل از ارائه خدمات آموزشی	71310114
تفصیلی ۱	درآمد حاصل از خدمات شهری	71310115
تفصیلی ۱	سایر موارد	71310116
معین	درآمد تاسیسات شهرداری	713200
تفصیلی ۱	درآمد اتوبوسرانی و مینی بوسرانی	71320101
تفصیلی ۱	درآمد هتل، مهمانسراها، پلاژ و سایر مراکز رفاهی شهرداری	71320102
تفصیلی ۱	درآمد کشتارگاه	71320103
تفصیلی ۱	درآمد غسالخانه و گورستان	71320104
تفصیلی ۱	درآمد پارکها	71320105
تفصیلی ۱	درآمد حاصل از فروش محصولات کارخانجات شهرداری	71320106
تفصیلی ۱	درآمد حاصل از فروش محصولات کارخانجات آسفالت	71320107
تفصیلی ۱	درآمد حاصل از تأسیسات معدن	71320108
تفصیلی ۱	درآمد حاصل از فروش گل و گیاه و سایر محصولات	71320109
تفصیلی ۱	درآمد حاصل از سایر تأسیسات شهرداری	71320110
تفصیلی ۱	سایر موارد	71320111
معین	درآمد حاصل از وجوه شهرداری	714100

تفصیلی ۱	درآمد حاصل از سرمایه گذاری در بخش عمومی	71410101
تفصیلی ۱	درآمد حاصل از سرمایه گذاری در بخش خصوصی	71410102
تفصیلی ۱	درآمد حاصل از وجوه سپرده های شهرداری	71410103
تفصیلی ۱	سایر موارد	71410104
معین	درآمد حاصل از اموال شهرداری	714200
نوع حساب	عنوان درآمد	کد
تفصیلی ۱	مال الاجاره ساختمانها و تأسیسات	71420101
تفصیلی ۱	درآمد حاصل از کرایه ماشین آلات و وسائل نقلیه	71420102
تفصیلی ۱	درآمد حاصل از پارکینگ و پارکومترها	71420103
تفصیلی ۱	حق ورودیه تأسیسات شهرداری	71420104
تفصیلی ۱	درآمد حاصل از بازارهای روز و هفتگی	71420105
تفصیلی ۱	سایر موارد	71420106
معین	کمک های اعطائی دولت و سازمانهای دولتی	715100
تفصیلی ۱	کمک بلاعوض جاری دولت	71510101
تفصیلی ۱	کمک بلاعوض عمرانی دولت (کلیه اعتبارات ملی و استانی)	71510102
تفصیلی ۱	اعتبار خرید اتوبوس و لوازم یدکی از بودجه کل کشور	71510103
تفصیلی ۱	سایر کمک های اعطایی دولت و سایر سازمانهای دولتی	71510104
تفصیلی ۱	کمک از محل دوازده در هزار گمرکی موضوع تبصره ۳ ماده ۴۱ قانون مالیات برارزش افزوده	71510105
تفصیلی ۱	اعتبارات عمرانی از محل دوازده در هزار گمرکی	71510106
تفصیلی ۱	سایر موارد	71510107
معین	اعانات و کمک های اهدائی اشخاص و سازمان های خصوصی	716100
تفصیلی ۱	خودیاری شهروندان و هدایای دریافتی	71610101
تفصیلی ۱	سایر اعانات و کمک از اشخاص و سازمان های دولتی	71610102
تفصیلی ۱	سایر موارد	71610103
معین	کمک ها و اعانات دریافتی از موسسات عمومی غیر دولتی	716200

تفصیلی ۱	کمکهای جاری از موسسات عمومی	71620101
تفصیلی ۱	کمکهای عمرانی از موسسات عمومی	71620102
تفصیلی ۱	سایر موارد	71620103
معین	دارائیهایی که به موجب قانون به شهرداری تعلق می گیرد	716300
تفصیلی ۱	جریمه کمیسیون ماده صد	71630101
تفصیلی ۱	جرایم تخلفات ساختمانی و شهری و غرامتها	71630102
نوع حساب	عنوان درآمد	کد
تفصیلی ۱	ضبط سپرده های مطالبه نشده	71630103
تفصیلی ۱	ضبط سپرده های معاملات شهرداری	71630104
تفصیلی ۱	حق امتیاز تاکسی	71630105
تفصیلی ۱	حق بهره برداری از خطوط حمل مسافر داخل شهر	71630106
تفصیلی ۱	حق تشریف	71630107
تفصیلی ۱	جریمه قطع اشجار شهری و غرامتها	71630108
تفصیلی ۱	جریمه سد معبر	71630109
تفصیلی ۱	درآمد حاصل از تغییر کاربری ها	71630110
تفصیلی ۱	جرایم متعلقه از تأخیر پرداخت عوارض ۵/۲ درصد	71630111
تفصیلی ۱	سایر موارد	71630112

عنوان	شماره	تعریف
هزینه ها	8	گروه حساب

- کلیه هزینه ها اعم از نقدی و غیر نقدی به محض تحمل شناسایی و در هزینه های همان دوره محاسبه و ثبت میگردد هرچند که وجوه شناسایی شده پرداخت نگردد. - ارقام هزینه ای که ناشی از رویدادهای بسیار غیر معمولی و خارج از فعالیتهای عادی شهرداری رخ میدهد و انتظار نمی رود بطور منظم واقع شود از قبیل بلایای طبیعی (زلزله، سیل، یخ زدگی و خشکسالی) در صورت با اهمیت بودن بعنوان هزینه های دوره (ارقام غیرمترقبه) شناسایی می گردد.

آثار تغییر در برآورد های حسابداری در محاسبه هزینه های دوره مالی شناسایی میشود که در همان دوره تغییر صورت گرفته است. بدیهی است چنانچه تغییر مزبور بر دوره های بعدی نیز اثر گذارد، آثار چنان تغییری باید در تعیین هزینه های دوره بعدی منظور شود.

هزینه های مطالعات و تحقیقات در صورتیکه منجر به ایجاد دارائی گردد به حساب دارائی مربوطه منظور می گردد و در غیر اینصورت به حساب سایر هزینه های غیرعملیاتی ثبت و طبقه بندی میشود.

مطالعات و تحقیقاتی که ماهیت هزینه ای دارد در صورتیکه نتیجه آن مثبت باشد در هزینه های عملیاتی طبقه بندی و ثبت (حسب فرآیند عملیاتی مربوطه) می گردد و در صورت منفی بودن نتیجه آن تحت عنوان سایر هزینه های عملیاتی ثبت و طبقه بندی میگردد.

در خصوص نحوه برخورد با اقلامی از کالاها که در شهرداریها معمولاً به صورت مستقیم مصرف می گردند و ورود و خروج آنها به انبار اقتصادی نمی باشد باید با تنظیم صورتمجلس که به امضای صاحب جمع اموال ،مسئول خرید (کارپرداز) و مسئول واحد درخواست کننده و ناظر پروژه (در صورت وجود) رسیده و تماماً به حساب هزینه یا پروژه در جریان تکمیل لحاظ شود.

باتوجه به توضیحات فوق و حجم بالای هزینه در شهرداریها کدینگ هزینه در سطح کل ، معین و تفصیلی به شرح ذیل طبقه بندی می گردد:

تعریف	شماره	عنوان
گروه حساب	8	هزینه ها
حساب کل	811	هزینه های جاری
حساب کل	812	هزینه های عمرانی

جدول هزینه های جاری به صورت خلاصه

گروه	کل	معین	تفصیلی ۱	تفصیلی ۲	تفصیلی ۳	
هزینه ها	جاری	فصل اول: جبران خدمت کارکنان(هزینه های پرسنلی)	ماده ۱: حقوق و دستمزد	ردیف مربوطه	مرکز هزینه	
			ماده ۲: مزایا، فوق العاده ها	ردیف مربوطه	مرکز هزینه	
			ماده ۳: بیمه کارکنان	ردیف مربوطه	مرکز هزینه	
			ماده ۴: کمک های رفاهی به کارکنان	ردیف مربوطه	مرکز هزینه	
			ماده ۵: پاداش پایان خدمت بازنشستگان	ردیف مربوطه	مرکز هزینه	
		فصل دوم: هزینه های اداری	ماده ۶: ماموریت ، هزینه سفر ، حمل و نقل و ارتباطات	ردیف مربوطه	مرکز هزینه	
			ماده ۷: نگهداری و تعمیر دارائی ها	ردیف مربوطه	مرکز هزینه	
			ماده ۸: سوخت ، آب ، برق	ردیف مربوطه	مرکز هزینه	
			ماده ۹: سایر خدمات	ردیف مربوطه	مرکز هزینه	
		فصل سوم: استفاده از کالاها و خدمات	فصل چهارم: واگذاری خدمات شهری و اداری	ماده ۱۰: مواد و لوازم مصرف شدنی	ردیف مربوطه	مرکز هزینه
				ماده ۱۱: واگذاری خدمات شهری و اداری	ردیف مربوطه	مرکز هزینه
		فصل پنجم: هزینه های استفاده از اموال و دارائی	فصل ششم: یارانه ها و کمک های بلاعوض	ماده ۱۲: اجاره بها و کرایه	ردیف مربوطه	مرکز هزینه
				ماده ۱۳: هزینه استهلاک دارایی های ثابت	ردیف مربوطه	مرکز هزینه
				ماده ۱۴: سود و کارمزد وام ها و تسهیلات	ردیف مربوطه	مرکز هزینه
		فصل هفتم-سایر هزینه ها	فصل هفتم-سایر هزینه ها	ماده ۱۵: یارانه ها	ردیف مربوطه	مرکز هزینه
				ماده ۱۶: کمک به بخش عمومی	ردیف مربوطه	مرکز هزینه
				ماده ۱۷: کمک به بخش خصوصی	ردیف مربوطه	مرکز هزینه
		فصل هفتم-سایر هزینه ها	فصل هفتم-سایر هزینه ها	ماده ۱۸: دیون	ردیف مربوطه	مرکز هزینه
				ماده ۱۹: هزینه کاهش ارزش دارایی	ردیف مربوطه	مرکز هزینه
				ماده ۲۰: سایر	ردیف مربوطه	مرکز هزینه

سرفصل های معین و تفصیلی حساب کل هزینه های جاری

نوع مساب	۷ فصل هزینه ای	کد مساب
معین	فصل اول: جبران خدمت کارکنان (هزینه های پرسنلی)	۸۱۱۱۰۰
تفصیلی ۱	ماده ۱: حقوق و دستمزد	۸۱۱۱۰۱۰۰
تفصیلی ۲	حقوق شهردار	۸۱۱۱۰۱۰۱
تفصیلی ۲	حقوق کارمندان رسمی اعم از ثابت و پیمانی	۸۱۱۱۰۱۰۲
تفصیلی ۲	حقوق کارمندان قراردادی	۸۱۱۱۰۱۰۳
تفصیلی ۲	دستمزد کارگران رسمی شامل مشمول قانون کار و دارای پست بانام	۸۱۱۱۰۱۰۴
تفصیلی ۲	دستمزد کارگران قراردادی	۸۱۱۱۰۱۰۵
تفصیلی ۲	حقوق مامورین انتظامی و اداری	۸۱۱۱۰۱۰۶
تفصیلی ۲	پرداخت به کارکنان غیرشاغل و کارگران روز مزد	۸۱۱۱۰۱۰۷
تفصیلی ۲	سایر	۸۱۱۱۰۱۰۸
تفصیلی ۱	ماده ۲: مزایا، فوق العاده ها	۸۱۱۱۰۲۰۰
تفصیلی ۲	مزایای شهردار	۸۱۱۱۰۲۰۱
تفصیلی ۲	مزایای کارمندان رسمی اعم از ثابت و پیمانی	۸۱۱۱۰۲۰۲
تفصیلی ۲	مزایای کارمندان قراردادی	۸۱۱۱۰۲۰۳
تفصیلی ۲	مزایای کارگران رسمی شامل مشمول قانون کار و دارای پست بانام	۸۱۱۱۰۲۰۴
تفصیلی ۲	مزایای کارگران قراردادی	۸۱۱۱۰۲۰۵
تفصیلی ۲	مزایای مامورین انتظامی و اداری	۸۱۱۱۰۲۰۶
تفصیلی ۲	فوق العاده ،اضافه کار ساعتی، جمعه کاری ، نوبت کاری و کشیک	۸۱۱۱۰۲۰۷
تفصیلی ۲	حق اولاد، عائله مندی، بن	۸۱۱۱۰۲۰۸
تفصیلی ۲	پاداش و عیدی	۸۱۱۱۰۲۰۹
تفصیلی ۱	ماده ۳: بیمه کارکنان	۸۱۱۱۰۳۰۰

نوع مساب	۷ فصل هزینه ای	کد مساب
تفصیلی ۲	بیمه تامین اجتماعی و بازنشستگی	۸۱۱۱۰۳۰۱
تفصیلی ۱	ماده ۴: کمک‌های رفاهی به کارکنان	۸۱۱۱۰۴۰۰
تفصیلی ۲	بیمه تکمیلی کارمندان و کارگران	۸۱۱۱۰۴۰۱
تفصیلی ۲	کمک هزینه غذا	۸۱۱۱۰۴۰۲
تفصیلی ۲	کمک هزینه بیماری	۸۱۱۱۰۴۰۳
تفصیلی ۲	کمک هزینه ایاب و ذهاب	۸۱۱۱۰۴۰۴
تفصیلی ۲	بیمه جامع مسئولیت مدنی	۸۱۱۱۰۴۰۵
تفصیلی ۲	هزینه های ورزشی کارکنان	۸۱۱۱۰۴۰۶
تفصیلی ۱	ماده ۵: هزینه مزایای پایان خدمت کارکنان	۸۱۱۱۰۵۰۰
تفصیلی ۲	حق سنوات کارکنان	۸۱۱۱۰۵۰۱
تفصیلی ۲	پاداش بازخرید کارکنان	۸۱۱۱۰۵۰۲
تفصیلی ۲	سایر	۸۱۱۱۰۵۰۳
معین	فصل دوم: هزینه های اداری	۸۱۱۲۰۰
تفصیلی ۱	ماده ۶: ماموریت ، هزینه سفر ، حمل و نقل و ارتباطات	۸۱۱۲۰۱۰۰
تفصیلی ۲	ماموریت و هزینه سفر داخل کشور	۸۱۱۲۰۱۰۱
تفصیلی ۲	ماموریت و هزینه سفر خارج از کشور	۸۱۱۲۰۱۰۲
تفصیلی ۲	پست، اینترنت و تلفن	۸۱۱۲۰۱۰۳
تفصیلی ۲	سایر	۸۱۱۲۰۱۰۴
تفصیلی ۱	ماده ۷: نگهداری و تعمیر دارائی ها	۸۱۱۲۰۲۰۰
تفصیلی ۲	نگهداری و تعمیرات جزئی ساختمان و تاسیسات	۸۱۱۲۰۲۰۱
تفصیلی ۲	نگهداری و تعمیرات وسایل اداری	۸۱۱۲۰۲۰۲
تفصیلی ۲	نگهداری و تعمیرات جزئی ماشین آلات و وسایل نقلیه	۸۱۱۲۰۲۰۳
تفصیلی ۱	ماده ۸: سوخت ، آب ، برق	۸۱۱۲۰۳۰۰

نوع مساب	۷ فصل هزینه ای	کد مساب
تفصیلی ۲	سوخت دستگاههای حرارتی(بهای گاز مصرفی و ...)	۸۱۱۲۰۳۰۱
تفصیلی ۲	سوخت وسایط نقلیه	۸۱۱۲۰۳۰۲
تفصیلی ۲	سوخت ماشین آلات	۸۱۱۲۰۳۰۳
تفصیلی ۲	بهای برق پارک ها و میادین	۸۱۱۲۰۳۰۴
تفصیلی ۲	بهای برق مصرفی سایر اماکن شهرداری	۸۱۱۲۰۳۰۵
تفصیلی ۲	آب بها	۸۱۱۲۰۳۰۶
تفصیلی ۲	سایر	۸۱۱۲۰۳۰۷
تفصیلی ۱	ماده ۹: سایر خدمات	۸۱۱۲۰۴۰۰
تفصیلی ۲	حق(الجلسه،الوکاله،التدریس،الترجمه ،المشاوره)و تهیه مطالب آموزشی وهزینه های مربوطه	۸۱۱۲۰۴۰۱
تفصیلی ۲	حق الزحمه حسابرسی	۸۱۱۲۰۴۰۲
تفصیلی ۲	هزینه های مطالعاتی و تحقیقاتی	۸۱۱۲۰۴۰۳
تفصیلی ۲	هزینه های آموزشی کارکنان	۸۱۱۲۰۴۰۴
تفصیلی ۲	هزینه های آموزشی شهروندان	۸۱۱۲۰۴۰۵
تفصیلی ۲	هزینه چاپ (اوراق ، دفاتر ، نشریات ، آگهی وعکس)	۸۱۱۲۰۴۰۶
تفصیلی ۲	هزینه جشن و پذیرایی و سوگواری و افطاری	۸۱۱۲۰۴۰۷
تفصیلی ۲	هزینه های بانکی (کارمزد،بهای دسته چک، اوراق بهادار ،انتقال وجوه و حواله بانکی)	۸۱۱۲۰۴۰۸
تفصیلی ۲	سایر هزینه ها	۸۱۱۲۰۴۰۹
معین	فصل سوم: استفاده از کالاها و خدمات	۸۱۱۳۰۰
تفصیلی ۱	ماده ۱۰: مواد و لوازم مصرف شدنی	۸۱۱۳۰۱۰۰
تفصیلی ۲	لوازم جزیی ساختمان	۸۱۱۳۰۱۰۱
تفصیلی ۲	لوازم مصرفی اداری	۸۱۱۳۰۱۰۲
تفصیلی ۲	لوازم مصرفی خدمات شهری	۸۱۱۳۰۱۰۳

تفصیلی ۲	لوازم یدکی ماشین الات و وسائط نقلیه	۸۱۱۳۰۱۰۴
نوع مساب	۷ فصل هزینه ای	کد مساب
تفصیلی ۲	لباس کارکنان و لوازم خواب	۸۱۱۳۰۱۰۵
تفصیلی ۲	بذر و نهال وسم و لوازم باغبانی	۸۱۱۳۰۱۰۶
تفصیلی ۲	لوازم تنظیف	۸۱۱۳۰۱۰۷
تفصیلی ۲	لوازم آتش نشانی	۸۱۱۳۰۱۰۸
تفصیلی ۲	سایر	۸۱۱۳۰۱۰۹
معین	فصل چهارم: هزینه واگذاری خدمات شهری و اداری	۸۱۱۴۰۰
تفصیلی ۱	ماده ۱۱: واگذاری خدمات شهری و اداری	۸۱۱۴۰۱۰۰
تفصیلی ۲	رفت و روب شهری	۸۱۱۴۰۱۰۱
تفصیلی ۲	جمع آوری و حمل زباله و نخاله	۸۱۱۴۰۱۰۲
تفصیلی ۲	دفع پسماندهای شهری	۸۱۱۴۰۱۰۳
تفصیلی ۲	هزینه واگذاری سایر خدمات شهری	۸۱۱۴۰۱۰۴
تفصیلی ۲	هزینه نگهداری سرویس های بهداشتی	۸۱۱۴۰۱۰۵
تفصیلی ۲	مبارزه با جانوران مضر شهری	۸۱۱۴۰۱۰۶
تفصیلی ۲	هزینه واگذاری خدمات اداری	۸۱۱۴۰۱۰۷
تفصیلی ۲	هزینه های امور فرهنگی، مذهبی و هنری	۸۱۱۴۰۱۰۸
تفصیلی ۲	بازیافت پسماندهای شهری	۸۱۱۴۰۱۰۹
تفصیلی ۱	نگهداری فضای سبز	۸۱۱۴۰۱۱۰
تفصیلی ۲	نگهداری مبلمان شهری	۸۱۱۴۰۱۱۱
تفصیلی ۲	نگهداری و امور آرامستانها	۸۱۱۴۰۱۱۲
تفصیلی ۲	لایروبی و نگهداری کانالها، قنوات، مسیلها و انهار	۸۱۱۴۰۱۱۳
تفصیلی ۲	برف رویی و شنریزی معابر	۸۱۱۴۰۱۱۴

تفصیلی ۲	نگهداری پارکینگ ها	۸۱۱۴۰۱۱۵
نوع مساب	۷ فصل هزینه ای	کد مساب
تفصیلی ۲	نگهداری پل های عابر پیاده و مسیر های ویژه دوچرخه سواری	۸۱۱۴۰۱۱۶
تفصیلی ۲	نگهداری تابلوهای راهنمایی و رانندگی، شناسایی و تعیین مسیر	۸۱۱۴۰۱۱۷
تفصیلی ۲	تعمیرات و نگهداری ایستگاهها و اتوبوسها	۸۱۱۴۰۱۱۸
تفصیلی ۲	نگهداری مجتمع های فرهنگی و هنری و مراکز حمایتی	۸۱۱۴۰۱۱۹
معین	فصل پنجم: هزینه های استفاده از اموال و دارائی	۸۱۱۵۰۰
تفصیلی ۱	ماده ۱۲: اجاره بها و کرایه	۸۱۱۵۰۱۰۰
تفصیلی ۲	اجاره ساختمان	۸۱۱۵۰۱۰۱
تفصیلی ۲	اجاره زمین	۸۱۱۵۰۱۰۲
تفصیلی ۲	کرایه وسائط نقلیه	۸۱۱۵۰۱۰۳
تفصیلی ۲	کرایه ماشین آلات خدمات شهری - رفت و روب	۸۱۱۵۰۱۰۴
تفصیلی ۱	کرایه ماشین آلات فضای سبز	۸۱۱۵۰۱۰۵
تفصیلی ۲	کرایه ماشین آلات جمع آوری و حمل زباله و پسماند	۸۱۱۵۰۱۰۶
تفصیلی ۲	سایر کرایه ماشین آلات	۸۱۱۵۰۱۰۷
تفصیلی ۲	هزینه بیمه دارائیهها	۸۱۱۵۰۱۰۸
تفصیلی ۲	سایر	۸۱۱۵۰۱۰۹
تفصیلی ۱	ماده ۱۳: هزینه استهلاک دارایی های ثابت	۸۱۱۵۰۲۰۰
تفصیلی ۲	استهلاک ساختمان	۸۱۱۵۰۲۰۱
تفصیلی ۲	استهلاک تاسیسات	۸۱۱۵۰۲۰۲
تفصیلی ۲	استهلاک اثاثه و منصوبات	۸۱۱۵۰۲۰۳
تفصیلی ۲	استهلاک و سابط نقلیه	۸۱۱۵۰۲۰۴
تفصیلی ۱	استهلاک ماشین آلات و تجهیزات	۸۱۱۵۰۲۰۵
تفصیلی ۱	ماده ۱۴: سود و کارمزد وامها و تسهیلات	۸۱۱۵۰۳۰۰

تفصیلی ۲	بازپرداخت اقساط وامهای دریافتی داخلی	۸۱۱۵۰۳۰۱
نوع مساب	۷ فصل هزینه ای	کد مساب
تفصیلی ۱	بازپرداخت اقساط وامهای دریافتی خارجی	۸۱۱۵۰۳۰۲
تفصیلی ۲	جرایم و هزینه های دیرکرد	۸۱۱۵۰۳۰۳
تفصیلی ۲	سود و کارمزد وام های داخلی	۸۱۱۵۰۳۰۴
تفصیلی ۲	سود و کارمزد وام های خارجی	۸۱۱۵۰۳۰۵
تفصیلی ۲	سود اوراق مشارکت	۸۱۱۵۰۳۰۶
تفصیلی ۲	سود سایر اوراق	۸۱۱۵۰۳۰۷
تفصیلی ۲	سایر	۸۱۱۵۰۳۰۸
معین	فصل ششم: یارانه ها و کمک های بلاعوض	۸۱۱۶۰۰
تفصیلی ۱	ماده ۱۵: یارانه ها	۸۱۱۶۰۱۰
تفصیلی ۲	یارانه بلیط	۸۱۱۶۰۱۰۱
تفصیلی ۱	یارانه خرید اتوبوس و مینی بوس	۸۱۱۶۰۱۰۲
تفصیلی ۱	ماده ۱۶: کمک به بخش عمومی	۸۱۱۶۰۲۰۰
تفصیلی ۲	کمک به بودجه شورای اسلامی شهر	۸۱۱۶۰۲۰۱
تفصیلی ۲	تامین اعتبارات اجرای قانون نوسازی از محل درآمد ۱۰٪ قانون نوسازی	۸۱۱۶۰۲۰۲
تفصیلی ۲	کمک به کتابخانه ها	۸۱۱۶۰۲۰۳
تفصیلی ۲	کمک به خسارت دیدگان حوادث غیر مترقبه	۸۱۱۶۰۲۰۴
تفصیلی ۲	کمک به سازمان اتوبوسرانی و مینی بوسرانی	۸۱۱۶۰۲۰۵
تفصیلی ۱	کمک به سامانه قطار شهری	۸۱۱۶۰۲۰۶
تفصیلی ۲	کمک به سازمان آتش نشانی	۸۱۱۶۰۲۰۷
تفصیلی ۲	کمک به سایر موسسات وابسته و سازمان ها	۸۱۱۶۰۲۰۸
تفصیلی ۲	ساماندهی و کمک به اقشار آسیب پذیر	۸۱۱۶۰۲۰۹
تفصیلی ۱	کمک به توسعه و تجهیزات ورزش های همگانی	۸۱۱۶۰۲۱۰

تفصیلی ۲	کمک به فعالیتهای فرهنگی و هنری	۸۱۱۶۰۲۱۱
نوع مساب	۷ فصل هزینه ای	کد مساب
تفصیلی ۲	کمک به سازمانهای مردم نهاد (NGO)	۸۱۱۶۰۲۱۲
تفصیلی ۲	سایر	۸۱۱۶۰۲۱۳
تفصیلی ۱	ماده ۱۷: کمک به بخش خصوصی	۸۱۱۶۰۳۰۰
تفصیلی ۱	کمک به موسسات خصوصی و اشخاص	۸۱۱۶۰۳۰۱
تفصیلی ۲	هدایا و پرداختهای تشویقی	۸۱۱۶۰۳۰۲
تفصیلی ۲	کمکها و اعانات به مستمندان	۸۱۱۶۰۳۰۳
تفصیلی ۲	کفن و دفن اموات بلاصاحب	۸۱۱۶۰۳۰۴
تفصیلی ۲	سایر	۸۱۱۶۰۳۰۵
معین	فصل هفتم-سایر هزینه ها	۸۱۱۷۰۰
تفصیلی ۱	ماده ۱۸: دیون	۸۱۱۷۰۱۰۰
تفصیلی ۲	دیون با محل	۸۱۱۷۰۱۰۱
تفصیلی ۲	دیون با محل - فوق العاده عمران شهردار	۸۱۱۷۰۱۰۲
تفصیلی ۲	دیون بلامحل	۸۱۱۷۰۱۰۳
تفصیلی ۱	ماده ۱۹: هزینه کاهش ارزش دارایی	۸۱۱۷۰۲۰۰
تفصیلی ۲	هزینه مطالبات مشکوک الوصول	۸۱۱۷۰۲۰۱
تفصیلی ۲	هزینه کاهش ارزش سرمایه گذاریها	۸۱۱۷۰۲۰۲
تفصیلی ۲	هزینه کاهش ارزش موجودیهای مواد و کالا	۸۱۱۷۰۲۰۳
تفصیلی ۲	سایر	۸۱۱۷۰۲۰۴
تفصیلی ۱	ماده ۲۰: سایر	۸۱۱۷۰۳۰۰
تفصیلی ۲	اقلام غیرمترقبه	۸۱۱۷۰۳۰۱
تفصیلی ۲	هزینه جبران خسارات	۸۱۱۷۰۳۰۲
تفصیلی ۲	آراء محکومیت قضایی	۸۱۱۷۰۳۰۳

سرفصل های معین و تفصیلی حساب کل هزینه های عمرانی

تفصیلی	معین	کل	گروه
پروژه	طراحی و احداث مراکز انباشت و بازیافت زباله	عمرانی	هزینه ها
پروژه	خرید سطل‌های مخصوص زباله		
پروژه	طراحی و احداث فضای سبز		
پروژه	طراحی و اجرای شبکه‌های آبرسانی فضای سبز		
پروژه	طرح احداث پارکها و تاسیسات میادین		
پروژه	ایجاد و توسعه شبکه روشنایی		
پروژه	تهیه و نصب تابلوهای تبلیغاتی، تزئینی و اطلاع رسانی		
پروژه	ساماندهی میادین و معابر شهر		
پروژه	طرح اجرا و نصب مبلمان شهری		
پروژه	کمک به توسعه امور کشتارگاه ها		
پروژه	احداث، توسعه و نگهداری سرویس های بهداشتی عمومی		
پروژه	احداث و توسعه آرامستان‌ها		
پروژه	مرمت و بازسازی بافت‌های فرسوده		

گروه	کل	معین	تفصیلی ۱
هزینه ها	عمرانی	حفظ و نوسازی اماکن تاریخی	پروژه
		احداث و آماده سازی مراکز استقرار صنایع مزاحم	پروژه
		احداث و راه اندازی مراکز خرید و فروش خودرو	پروژه
		احداث و آماده سازی مراکز استقرار مشاغل شهری	پروژه
		احداث، ساخت و بازسازی کانالها و قنوات	پروژه
		احداث و بهسازی مسیلهای داخل شهری	پروژه
		احداث، بازسازی و پوشش انهار	پروژه
		زهکشی و حفر چاههای جذبی	پروژه
		طرح سیل بند وسیل برگردان ودیوار ساحلی	پروژه
		لکه گیری و ترمیم آسفالت و ابنیه	پروژه
		نصب و ترمیم، سنگدال، جداول و رفوژها	پروژه
		طراحی و اصلاح هندسی معابر و تقاطعهای موجود	پروژه
		زیرسازی و آسفالت معابر موجود	پروژه
		تجهیز و ساماندهی پارکینگهای حاشیه ای خیابان	پروژه
احداث و توسعه پارکینگ مکانیزه	پروژه		

گروه	کل	معین	تفصیلاً
هزینه ها	عمرانی	احداث و توسعه پارکینگ روباز	پروژه
		طراحی و احداث خیابان	پروژه
		طراحی و احداث بزرگراه	پروژه
		تعریف خیابان ها و معابر	پروژه
		طراحی و احداث رمپ و لوپ و پلهای سواره رو	پروژه
		مقاوم سازی زیرساختها و شریانهای حیاتی شهر	پروژه
		احداث و تکمیل زیرگذر معابر شهری	پروژه
		احداث مسیرهای ویژه دوچرخه	پروژه
		طراحی و احداث پل عابر پیاده	پروژه
		احداث و بهسازی پیاده روها	پروژه
		نرده گذاری در اطراف میادین و تقاطعها و رفوژ معابر	پروژه
		احداث زیرگذر عابر پیاده	پروژه
احداث، توسعه و بهسازی مراکز مکانیزه کنترل ترافیک (کنترل هوشمند)	پروژه		

گروه	کل	معین	تفصیلی
هزینه ها	عمرانی	توسعه ایستگاه های سنجش آلودگی هوا	پروژه
		نصب تابلوهای راهنمایی و رانندگی، شناسایی و تعیین مسیر	پروژه
		احداث خطوط ویژه، ایستگاه ها و خرید اتوبوس	پروژه
		تعمیرات و بازسازی توقفگاه های اتوبوس	پروژه
		کمک به احداث و توسعه ترمینال های برون شهری	پروژه
		احداث و توسعه پایانه های شهری	پروژه
		احداث ایستگاه های قطار شهری	پروژه
		احداث خطوط قطار شهری	پروژه
		خرید ناوگان قطار شهری	پروژه
		کمک به احداث اماکن ورزشی	پروژه
		کمک به تجهیز و مرمت کتابخانه های عمومی	پروژه
		میزی املاک	پروژه
		تهیه طرح های هادی/جامع/تفصیلی	پروژه

تفصیلاً	معین	کل	گروه
پروژه	ایجاد مراکز و سیستمهای اطلاع رسانی	عمرانی	هزینه ها
پروژه	تهیه و تولید سخت افزارها، نرم افزارها و شبکه های کامپیوتری		
پروژه	پروژه های سرمایه گذاری		
پروژه	ایجاد واحد های درآمد زا		
پروژه	دیون پروژه های عمرانی		
پروژه	آراء حکومت قضایی		

عنوان	شماره	تعریف
حسابهای انتظامی	۹	گروه حساب

گروه حسابهای انتظامی شامل حسابهای کل به شرح ذیل می باشند:

- حساب انتظامی

- طرف حساب انتظامی

- اموال عمومی با معینهای زیر:

خیابانها- انهار و رودخانه ها- میادین- کوچه ها و معابر- پل ها- پارکها- پارکینگ روباز- سرویسهای بهداشتی

*کنترل اموال عمومی

حسابهای فوق جزء حسابهای آماري بوده و در ترازنامه در ذیل حساب دارائیهها (سمت راست ترازنامه) وحساب بدهی ها (سمت چپ ترازنامه) قرار می گیرند.